

Nazwa opracowania:

PLAN OGÓLNY GMINY GOZDOWO

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Zleceniodawca: **Gmina Gozdowo**

Autor: **dr inż. arch. Danuta Mirowska-Walas**

Współpraca: **mgr Daria Zdulska** *D. Zdulska*

Łódź, 15 maja 2026 r.

SPIS TREŚCI

I. INFORMACJE OGÓLNE	3
1. Uwagi wstępne	3
2. Przedmiot i cel opracowania	4
3. Określenie zasięgu terenu objętego prognozą	4
4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	4
5. Podstawy prawne i materiały wyjściowe	5
6. Powiązania z innymi dokumentami	6
II. STAN ISTNIEJĄCY – analiza i ocena	8
1. Charakterystyka istniejącego stanu środowiska i zagospodarowania	8
2. Potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji ustaleń planu ogólnego	20
3. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	21
4. Istniejące problemy ochrony środowiska	22
III. PROJEKTOWANE ZAGOSPODAROWANIE – analiza i ocena	28
1. Cele ochrony środowiska	28
2. Opis projektowanego zagospodarowania	30
3. Ocena wpływu projektowanego zagospodarowania na środowisko przyrodnicze, zdrowie ludzi oraz elementy środowiska kulturowego	37
4. Możliwości ograniczenia negatywnego oddziaływania ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko przyrodnicze	48
5. Rozwiązania alternatywne do projektu planu ogólnego	49
6. Przewidywane metody analizy realizacji projektowanego dokumentu	50
7. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	53
IV. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	54

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Uwagi wstępne

Niniejsze opracowanie powstało dla potrzeb planu ogólnego gminy Gozdowo. Obowiązek jej sporządzenia, w ramach przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, wynika z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535) – zwanej dalej OOS.

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w Prognozie oddziaływania na środowisko (zwanej dalej Prognozą) uwzględnia wymogi według stanu prawnego obowiązującego od dnia 15 listopada 2008 r., tj. wymagania określone w art. 51 i art. 52 ustawy OOS oraz został uzgodniony z właściwymi organami:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie, który uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w Prognozie;

Oprócz powyżej zaznaczonego organu, był zawiadomiony Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sierpcu, ale nie otrzymano odpowiedzi na ten temat.

Treść niniejszej Prognozy została opracowana w dostosowaniu do wyżej wymienionych wymagań, tj. wymagań zawartych w obowiązujących przepisach, tj. w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535) oraz wymagań wyżej wymienionego organu uzgadniającego jej zakres i stopień szczegółowości.

Rolą niniejszego opracowania jest identyfikacja oddziaływań na środowisko, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, a także uzasadnienie decyzji przestrzennych podejmowanych w sporządzanym dokumencie. Prognoza stanowi element postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, przeprowadzonego przez Wójta gminy Gozdowo.

Należy wskazać, iż forma i zapis projektu planu ogólnego gminy Gozdowo wynika wprost z wymagań ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538) i jest znacząco różna od obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gozdowo zatwierdzonego uchwałą Nr XXXII/214/2012 Rady Gminy Gozdowo z dnia 17 maja 2021 r. – dokumentu określającego politykę przestrzenną gminy.

Niemniej jednak ustalenia dotyczące przeznaczenia poszczególnych terenów, poza ograniczeniem terenów przeznaczonych dla funkcji mieszkaniowej, pozostają prawie w całości aktualne. W związku z powyższym treść prognozy oddziaływania na środowisko sporządzonej dla potrzeb ww. studium uikzp, a także ze względu na niewielki wpływ czasu jest w zasadniczej mierze aktualna i została wykorzystana w niniejszym opracowaniu. Zmian dokonano tylko w niezbędnym zakresie i dotyczącą one tych treści, które straciły swoją aktualność. Pominięto treści, które bezpośrednio dotyczyły formy i zapisów ww. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

2. Przedmiot i cel opracowania

(art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku... – tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535)

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego gminy Gozdowo, który Rada Gminy Gozdowo przyjęła uchwałą Nr VII/45/2024 Rady Gminy Gozdowo z dnia 23 października 2024 r.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, głównym celem niniejszej prognozy jest przedstawienie społeczeństwu i organom opiniującym plan ogólny zagrożeń dla środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi, jakie mogą wynikać z realizacji ustaleń niniejszego projektu planu ogólnego.

W dokumencie wstępnie ustalono zakres uciążliwości dla środowiska, jakie mogą wystąpić pod wpływem ustaleń projektu planu ogólnego oraz wskazanie metod ich zmniejszania lub wykluczania.

3. Określenie zasięgu terenu objętego prognozą

(art. 51 ust. 2 pkt 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku... – tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535)

Zgodnie z treścią uchwały Nr VII/45/2024 Rady Gminy Gozdowo z dnia 23 października 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego sporządzona na jego potrzeby niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje swoim zasięgiem cały obszar gminy w jej granicach administracyjnych.

Gmina Gozdowo jest gminą wiejską położoną w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego i południowej części powiatu sierpeckiego. Obszar gminy wynosi 126,7 km² i wg stanu na 22 maja 2024 r. gmina była zamieszkała przez 5 616 osób¹.

4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

(art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. b ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku... – tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535)

Zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535) oraz uzgodnieniami odpowiednich instytucji, co do zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w Prognozie przyjęto układ treści odpowiadający wymaganiom zapisanym w ww. ustawie.

Przy opracowywaniu Prognozy wykorzystano dostępne materiały kartograficzne, opracowania dotyczące środowiska przyrodniczego oraz dokumenty planistyczne dotyczące obszaru objętego opracowaniem i jego otoczenia. Uwzględniono także informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych

¹ Stan na rok 2024 wg GUS

dla obowiązujących planów miejscowych. Zebrane informacje posłużyły do nakreślenia obrazu funkcjonowania obszaru w chwili obecnej i porównania go z przewidywanym stanem będącym skutkiem realizacji ustaleń projektu planu ogólnego.

Prognoza jest oceną oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego gminy Gozdowo oraz w przypadku niekorzystnych zmian propozycją jego modyfikacji w celu zminimalizowania niekorzystnego wpływu na środowisko. Powyższe osiągnięte jest poprzez ocenę skutków, czyli wynikowego stanu komponentów środowiska, powstałego na skutek przemian w jego funkcjonowaniu, spowodowanych realizacją ustaleń projektu planu ogólnego oraz sformułowanie propozycji zmian lub alternatywnej wersji ustaleń, określających osiągnięcie możliwie korzystnego stanu środowiska w warunkach projektowanego zagospodarowania przestrzennego obszaru.

Prognoza oddziaływania ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko opiera się na zastosowaniu metody, iż procesy zachodzące obecnie w środowisku będą dalej występować, ale może zmienić się ich intensywność. Toteż ocena oddziaływania projektu planu ogólnego na środowisko opiera się na analizie aktualnego stanu funkcjonowania środowiska, określeniu jego odporności na degradację i określeniu progów krytycznych. Na tej podstawie przewiduje się zachowania i reakcje środowiska na żądany czynnik. Czynnikiem są przemiany środowiska wynikłe z realizacji projektu planu ogólnego.

Przeprowadzona analiza oparta jest na założeniach, że stanem odniesienia dla Prognozy są uwarunkowania określone w:

- Opracowaniu ekofizjograficznym dla gminy Gozdowo – aktualizacja, 2025,
- Prognozie oddziaływania na środowisko sporządzonej do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gozdowo przyjętego uchwałą Nr XXXII/214/2021 Rady Gminy Gozdowo z dnia 17 maja 2021 r.

5. Podstawy prawne i materiały wyjściowe

(art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku... – tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535)

Niniejszą prognozę opracowano w oparciu o wymogi:

- ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535),
- ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2026 r. poz. 538).

Dodatkowo wspierano się wymogami obowiązujących ustaw z zakresu m.in. prawa budowlanego i inżynierii, samorządu gminnego, ochrony środowiska i ochrony przyrody, powierzchni ziemi i geologii, odpadów, gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza atmosferycznego i obowiązujących norm hałasu.

Przy sporządzaniu prognozy korzystano również z opracowań planistycznych, ogólnogeograficznych, wykazów, baz danych, map i geoportali.

6. Powiązania z innymi dokumentami

(art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku... – tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535)

Niniejsze opracowanie jest ściśle powiązane z następującymi dokumentami:

- Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego (zwany dalej Planem) zatwierdzony uchwałą Nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r., którego integralną część stanowi Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Warszawy,
- Strategią rozwoju województwa mazowieckiego na lata 2030+ Innowacyjne Mazowsze zatwierdzoną uchwałą Nr 72/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 maja 2022 r.,
- Strategią Rozwoju Gminy Gozdowo na lata 2021 – 2030 zatwierdzoną uchwałą Nr XXX/201/2021 z dnia 26 lutego 2021 r.,
- Audytem krajobrazowym dla województwa mazowieckiego przyjętym uchwałą Nr 48/24 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 26 marca 2024 r.,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gozdowo zatwierdzone uchwałą Nr XXXII/214/2021 Rady Gminy Gozdowo z dnia 17 maja 2021 r.,
- Prognozą oddziaływania na środowisko dla ww. Studium,
- Zmianami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Gozdowo:
 - zatwierdzona uchwałą Nr 182/XX/2001 Rady Gminy w Gozdowie z dnia 12 czerwca 2001 r.,
 - zatwierdzony uchwałą Nr 120/XII/12 Rady Gminy Gozdowo z dnia 15 czerwca 2012 r.,
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na terenie gminy:
 - zatwierdzony uchwałą Nr 228/XXXII/98 Rady Gminy w Gozdowie z dnia 17 czerwca 1998 r.,
 - zatwierdzony uchwałą Nr 227/XXXII/98 Rady Gminy w Gozdowie z dnia 17 czerwca 1998 r.,
 - zatwierdzony uchwałą Nr 180/XXVII/2005 Rady Gminy w Gozdowie z dnia 5 maja 2005 r.,
 - zatwierdzony uchwałą Nr 244/XXVI/13 z Rady Gminy w Gozdowie z dnia 23 sierpnia 2013 r.,
 - zatwierdzony uchwałą Nr XI/89/15 Rady Gminy Gozdowo z dnia 19 listopada 2015 r.,
 - zatwierdzony uchwałą Nr XXXIX/292/18 Rady Gminy Gozdowo z dnia 27 lipca 2018 r.,
 - zatwierdzony uchwałą Nr XXXIX/293/18 Rady Gminy Gozdowo z dnia 27 lipca 2018 r.,
 - zatwierdzony uchwałą Nr XXXIX/294/18 Rady Gminy Gozdowo z dnia 27 lipca 2018 r.,
 - zatwierdzony uchwałą Nr III/17/18 Rady Gminy Gozdowo z dnia 12 grudnia 2018 r.,
 - zatwierdzony uchwałą Nr X/72/2025 Rady Gminy Gozdowo z dnia 20 stycznia 2025 r.

Zgodnie z wymogami obowiązującej ustawy, przeznaczenie terenów ww. sporządzanych projektach planów nie narusza ustaleń obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gozdowo.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego w gminie Gozdowo występuję szereg uwarunkowań, które powinny być uwzględniane przy planowaniu jej rozwoju przestrzennego. W związku z tym planowane działania inwestycyjne powinny uwzględniać konieczność zachowania równowagi pomiędzy rozwojem społeczno-gospodarczym a ochroną dziedzictwa kulturowego.

Zgodnie z „Audytem krajobrazowym województwa mazowieckiego” zatwierdzonym uchwałą Nr 48/24 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 26 marca 2024 r. na terenie gminy Gozdowo zidentyfikowano:

- 4 typy krajobrazu (spośród 13 zidentyfikowanych w województwie):
 - bagienno – łąkowe – głównie bezleśne (oznaczone symbolem 2),
 - leśne (oznaczone symbolem 3),
 - wiejskie (oznaczone symbolem 6),
 - podmiejskie i osadnicze (oznaczone symbolem 8);
- 6 podtypów krajobrazu (spośród 41 zidentyfikowanych w ramach ww. typów krajobrazu):
 - krajobraz bagienno-łąkowy – głównie bezleśny – z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk (oznaczone symbolem 2a),
 - krajobraz leśny – z przewagą siedlisk borowych (oznaczone symbolem 3a),
 - krajobraz leśny – z przewagą siedlisk lasowych (oznaczone symbolem 3b),
 - krajobraz wiejski – z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk (oznaczone symbolem 6b),
 - krajobraz wiejski – z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości (oznaczone symbolem 6d),
 - krajobraz podmiejski i osadniczy – miejscowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim (oznaczone symbolem 8c);
- 11 krajobrazów:
 - dla 2 z nich sformułowano wnioski i rekomendacje w zakresie kształtowania i ochrony krajobrazu, które zawiera **zał. nr 3** do niniejszego uzasadnienia planu ogólnego.

W ww. audycie na terenie gminy Gozdowo nie zidentyfikowano żadnego krajobrazu priorytetowego.

Wszelkie ustalenia zawarte w analizowanym projekcie Planu ogólnego, a także skutki realizacji zawartych w nim ustaleń (przeanalizowane w niniejszej prognozie), są skorelowane z zapisami zawartymi ww. dokumentach.

II. STAN ISTNIEJĄCY – analiza i ocena

1. Charakterystyka istniejącego stanu środowiska i zagospodarowania

(art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku... – tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535)

Położenie administracyjne i fizjograficzne

Gmina Gozdowo jest gminą wiejską położoną w południowej części powiatu sierpeckiego, w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego, w pobliżu granicy województwa mazowieckiego i kujawsko-pomorskiego. Graniczy bezpośrednio: na północy z gminą Sierpc (pow. sierpecki), od północnego wschodu z gminą Zawidz (pow. sierpecki), od południowego wschodu z gminą Bielsk (pow. płocki), od południa z gminą Stara Biała i gminą Brudzeń Duży (pow. płocki) i od zachodu z gminą Mochowo (pow. sierpecki). Obszar gminy obejmuje 126,7 km² (14,79% powierzchni powiatu), w większości są to użytki rolne. W 2023 r. była zamieszkała przez około 5 662 osób². Głównym ośrodkiem administracyjnym w gminie jest miejscowość Gozdowo położona w odległości ok. 15 km od miasta Sierpc, i ok. 25 km od miasta Płock oraz ok. 120 km od Warszawy.

Układ drogowy gminy zapewnia powiązania zewnętrzne, w tym najważniejsze z Sierpcem – siedzibą powiatu i Płockiem – największym i najważniejszym miastem w tej części województwa realizowane przez drogę wojewódzką i część dróg powiatowych. Układ komunikacyjny gminy tworzą:

- droga wojewódzka nr 560 relacji Brodnica – Bielsk,
- drogi powiatowe nr: 3760W, 5201W, 3735W, 3767W, 3720W, 3732W, 3741W, 3768W, 3754W, 3758W, 3761W, 3762W, 3763W, 3766W, 6769W i 6914W, 3704W,
- drogi gminne, linia kolejowa nr 33 relacji Kutno – Brodnica.

W skład gminy wchodzi 31 sołectw: Antoniewo, Białuty, Bombalice, Bonisław, Bronoszewice, Cetlin, Czachorowo, Dziegielewo, Golejewo, Gozdowo, Głuchowo, Kuniewo, Kurówko, Kolczyn, Kowalewo Podborne, Kowalewo, Kowalewo Skorupki, Kozice Smorzewo, Lelice, Łysakowo, Miodusy, Ostrowy, Reczewo, Rękawczyn, Rogienice, Rogieniczki, Rycharcice, Rempin, Węgrzynowo, Zakrzewko i Zbójno, które obejmują łącznie 42 miejscowości na terenie gminy.

Obszar gminy Gozdowo położony jest w dwóch mezoregionach. Zachodnia część gminy znajduje się w granicach mezoregionu Równina Urszulewska, która stanowi część makroregionu Pojezierza Chełmińsko – Dobrzyńskiego, natomiast wschodnia część gminy Gozdowo zlokalizowana jest na obszarze Wysoczyzny Płońskiej, która natomiast należy do makroregionu Nizina Północnomazowiecka. Cały obszar gminy znajduje się w zasięgu Prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego i Megaregionu Europy Środkowej.

W tabeli 1 umieszczono wykaz jednostek fizycznogeograficznych, do których należy obszar opracowania.

Tabela 1. Regionalizacja fizyczno-geograficzna gminy Gozdowo

² Stan na 22.05.2025 r. wg danych z GUS

L.p.	Jednostka	Nazwa jednostki	Symbol
1	Megaregion	Pozaalpejska Europa Środkowa	3
2	Prowincja	Niż Środkowoeuropejski	31
3	Podprowincja	Niziny Środkowopolskie	318
4	Podprowincja	Pojezierza Południobałtyckie	(314-316)
5	Makroregion	Nizina Północnomazowiecka	318.6
6	Makroregion	Pojezierze Chełmińsko - Dobrzyńskie	315.1
7	Mezoregion	Wysoczyzna Płońska	318.61
8	Mezoregion	Równina Urszulewska	315.16

Źródło: Praca zbiorowa, Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data, 2002 r.

Gmina Gozdowo położona jest w marginalnej strefie pasa pojezierzy, skąd cechy rzeźby terenu, formy ich wielkość, pochodzenie, rozwój i wiek są typowe dla obszarów młodoglacjalnych, silnie zdenudowanych w czasie fazy pomorskiej i gardzieńskiej zlodowacenia północno-polskiego. Teren gminy Gozdowo wykazuje duże zróżnicowanie występujących form morfologicznych. Zdecydowaną część gminy zajmują zdenudowane wysoczyzny morenowe i tereny płaskie, których główną cechą jest monotonna powierzchnia pocięta licznymi dolinkami, na ogół płytkimi, z wyjątkiem wyraźnie wykształconej doliny rzeki Sierpienicy i licznymi zagłębieniami bezodpływowymi.

Wyróżniającą formą na obszarze wysoczyzn jest wał ozowy w rejonie Zbójna, charakteryzujący się licznymi spadkami (4 – 10%) oraz przekształconą w wyniku eksplantacji kruszywa rzeźbą w części szczytowej. Wspomniane wysoczyzny zdenudowane morenowe i wysoczyznę płaską oddziela wał czołowomorenowy, charakteryzujący się dużą rozpiętością spadków (2-15%) oraz urozmaiconą ekspozycją.

Maksymalne wysokości występują w środkowej i północno-wschodniej części gminy w okolicach wsi Gozdowo, Lelice i Zbójno osiągając wysokość ok. 140 m n.p.m., najniższe natomiast o wartościach rzędu 103 – 118 m n.p.m. w okolicy wsi Kolczyn, Czarnominek i Rękawczyn.

Geologia i geomorfologia

W granicach gminy Gozdowo, na powierzchni terenu występują wyłącznie utwory czwartorzędowe. Ich podłoże stanowią na znacznym obszarze utwory trzeciorzędu, przy czym od Gozdowa na północny zachód zlokalizowano tzw. „depresję Mochowa” - głębokie obniżenie o osi NW÷SE powstałe w wyniku egzaracyjnej działalności lądolodu. Dno tego obniżenia osiąga głębokość 97 m p.p.m. Jest ono wypełnione osadami czwartorzędu (i miejscami redeponowanymi osadami trzeciorzędu) o miąższości ok. 200 m.

Zasadniczo, wśród osadów czwartorzędu dominują gliny zwałowe rozdzielone serią utworów piaszczysto - zwirowych o miąższości do 40 m. Jedynie w osiowej strefie depresji Mochowa w profilu utworów czwartorzędu występują prawie wyłącznie gliny zwałowe. Mogą tu występować jedynie przewarstwienia piaszczysto - mułkowe o niewielkiej miąższości. Od powierzchni terenu, w części zachodniej występują młode utwory morenowe. Ich miąższość maleje w kierunku wschodnim. Lokalnie na powierzchni terenu pojawiają się piaski

wodnolodowcowe, eluwia glin zwałowych oraz piaski i żwiry lodowcowe i moren czołowych. Na całym obszarze gminy, w obrębie większych zagłębień, den dolin itp. występują holocenijskie namuły organiczne, niekiedy torfy, sporadycznie osiągające miąższość kilku metrów.

Surowce mineralne

Występujące na terenie gminy Gozdowo udokumentowane złoża surowców naturalnych zawiera poniższa tabela.

Tabela 2. Złóża surowców naturalnych

Lp.	Nr ID złoża	Nazwa złoża	Powierzchnia [ha]	Stan zagospodarowania	Kopalina główna
1.	KN 16352	Kozice-Smorzewo	1,55	złoże eksploatowane okresowo	piaski i żwiry
2.	KN 5833	Ostrowy	1,04	eksploatacja złoża zaniechana	piaski i żwiry
3.	KN 5841	Ostrowy II	1,62	eksploatacja złoża zaniechana	piaski i żwiry
4.	KN 8046	Ostrowy III (pole A i B)	1,37	eksploatacja złoża zaniechana	piaski i żwiry
5.	KN 8047	Ostrowy IV	0,68	eksploatacja złoża zaniechana	piaski i żwiry
6.	KN 21309	Ostrowy V-1	1,69	złoże rozpoznane szczegółowo	piaski i żwiry
7.	KN 19493	Ostrowy XIII	1,47	złoże zagospodarowane	piaski i żwiry
8.	KN 20510	Ostrowy XIV	1,58	złoże zagospodarowane	piaski i żwiry
9.	KN 14015	Węgrzynowo III	1,61	złoże eksploatowane okresowo	piaski i żwiry
10.	KN 16350	Węgrzynowo IV	1,96	złoże zagospodarowane	piaski i żwiry
11.	KN 17948	Węgrzynowo V	1,47	złoże zagospodarowane	piaski i żwiry
12.	KN 19965	Węgrzynowo VI (pole A i B)	4,03	złoże zagospodarowane	piaski i żwiry
13.	KN 20896	Węgrzynowo VII	1,49	złoże zagospodarowane	piaski i żwiry
14.	KN 8253	Wilkowo	1,39	eksploatacja złoża zaniechana	piaski i żwiry
15.	KN 6110	Zbójno	0,92	eksploatacja złoża zaniechana	piaski i żwiry
16.	KN 8392	Zbójno II	11,97	złoże zagospodarowane	piaski i żwiry
17.	KN 10170	Zbójno III	1,47	eksploatacja złoża zaniechana	piaski i żwiry
18.	KN 19595	Zbójno ML	2,00	złoże zagospodarowane	piaski i żwiry
19.	KN 20614	Zbójno V	1,98	złoże rozpoznane szczegółowo	piaski i żwiry
20.	KN 21038	Zbójno VI	7,71	złoże rozpoznane szczegółowo	piaski i żwiry

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z portalu MIDAS

Łączna powierzchnia złóż surowców naturalnych na terenie gminy Gozdowo wynosi ok. 49 ha.

Tereny i obszary górnicze

W gminie Gozdowo znajduje się 12 obszarów i terenów górniczych ich wykaz zawiera poniższa tabela:

Tabela 3. Tereny i obszary górnicze

Lp.	Nr ID terenu górniczego	Nazwa terenu	Nazwa złoża	Powierzchnia terenu górniczego [ha]	Powierzchnia obszaru górniczego [ha]
1.	14015	Węgrzynowo III	Węgrzynowo III	1,61	1,61
2.	21038	Zbójno VI	Zbójno	7,71	7,71
3.	16350	Węgrzynowo IV	Węgrzynowo IV	3,74	1,96
4.	17948	Węgrzynowo V	Węgrzynowo V	1,88	1,66
5.	19965	Węgrzynowo VI – Pole A	Węgrzynowo VI	3,62	3,38
6.	8392	Zbójno IIA	Zbójno II	11,64	11,64
7.	20896	Węgrzynowo VII	Węgrzynowo VII	1,76	1,65
8.	21309	Ostrowy V-1	Ostrowy V-1	2,41	2,41
9.	16352	Kozice-Smorzewo	Kozice-Smorzewo	1,56	1,56
10.	19493	Ostrowy XIII	Ostrowy XIII	2,09	1,74
11.	19965	Węgrzynowo VI – Pole B	Węgrzynowo VI	1,19	1,09
12.	20510	Ostrowy XIV	Ostrowy XIV	1,63	1,63

Źródło: opracowanie własne na podstawie portalu Midas.

Powierzchnia terenów górniczych wynosi: 40,84 ha natomiast obszarów górniczych: 38,04 ha.

Warunki glebowe

Dla rozwoju rolnictwa w gminie duże znaczenie ma ukształtowanie powierzchni terenu, klimat oraz jakość gleb. Łagodne zimy oraz równinny teren sprzyja rolnictwu.

Na terenie gminy Gozdowo występują gliny i piaski gliniaste, na których podłożu rozwinęły się bardzo dobre i dobre gleby. Z tego względu znaczne, zwłaszcza płaskie, wysoczyznowe fragmenty gminy są obszarami silnie wylesionymi obszarami rolniczymi. Typami gleb występującymi na obszarze gminy Gozdowo są:

- gleby bielcowe i pseudobielcowe, które powstały na piaskach sandrowych, wdmowych lub z glin lekkich o dużym stopniu spiaszczenia warstwy wierzchniej ich stosunki wodne są prawidłowe, choć okresowo gleby tego rodzaju mogą mieć podwyższoną wilgotność,
- gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne, wytworzone głównie na glinach i piaskach gliniastych, cechuje je wysoka pojemność wodna i cieplna oraz wysoka żyzność,
- czarne ziemie (różne podtypy), zaliczane są do gleb semihydrogenicznych, zlokalizowane są na obszarach płaskich obniżzeń, obrzeżeniach torfowisk i deluwiach, powstawanie tego rodzaju gleb uwarunkowane jest

przede wszystkim długotrwałym oddziaływaniem wysokiego zwierciadła wód gruntowych, ich cechą charakterystyczną jest wysoka pojemność wodna oraz wysoka żyzność,

- mady, występują w dolinie Skrwy Prawej, powstają w wyniku nagromadzenia się materiału niesionego przez wody i akumulowanego w wyniku wytracania energii wody, jedną z najważniejszych cech tego rodzaju gleb jest obecność w profilu naprzemianległych warstw o różnym składzie granulometrycznym.

Na terenie gminy występują gleby II-III klasy bonitacyjnej, stanowiąc ok. 21% ogólnej powierzchni gminy. Największe powierzchnie zajmują w sołectwach: Czachorowo, Kolczyn, Rempin, Rycharcice, Reczewo, Kuniewo. Izolowane powierzchnie znajdują się równomiernie na terenie całej gminy.

Wody powierzchniowe

Teren gminy Gozdowo położony jest na obszarze zlewni Skrwy Prawej, która jest dopływem Wisły. Głównymi dopływami Skrwy Prawej na terenie gminy są Wierzbica odwadniająca zachodnią część terytorium gminy oraz Sierpienica odwadniająca wschodnią część gminy. Sierpienica jest dopływem Skrwy. Jej całkowita długość 52,4 km, z czego na teren gminy Gozdowo przypada zaledwie 2,50 km górnego biegu rzeki. Ciekami źródłowymi są Sierpienica Prawa i Lewa, przy czym za ciek główny przyjęto uznawać Sierpienicę Lewą. Źródła rzeki znajdują się w okolicach Bielska. Deniwelacja koryta na terenie gminy wynosi niespełna 1,5 m. Rzeka płynie w wąskim, prostym korycie, ku północy. Zasilana jest przez kilka krótkich cieków, okresowo wysychających. Sierpienica na tym odcinku przyjmuje wody z kilku cieków. Koryto rzeki na całej długości zostało uregulowane.

Dla rzeki Sierpienicy wyznaczono obszar szczególnego zagrożenia powodzią, jednak nie stanowi on zagrożenia dla terenów zabudowanych i wskazanych do zabudowy.

Wierzbica jest również dopływem Skrwy, do której uchodzi kilka kilometrów przed jej ujściem do Wisły. Jej całkowita długość wynosi 33,4 km, z czego na teren gminy Gozdowo przypada 7 km. Źródła rzeki znajdują się w okolicach wsi Susk (gm. Sierpc). Rzeka płynie w głębokiej, wyraźnie zaznaczonej terenie dolinie. Zasilana jest przez kilka krótkich cieków, okresowo wysychających.

Wody powierzchniowe w gminie Gozdowo posiadają śnieżno-deszczowy ustrój zasilania, z dwoma wysokimi stanami wody w ciągu roku na wiosnę – zasilanie śnieżne oraz zasilanie deszczowe, w okresie letniego maksimum opadowego.

Liczne zbiorniki wodne występujące na obszarze gminy związane są z obecnością wielu zagłębień bezodpływowych charakterystycznych dla strefy marginalnej. Największe znajdują się na obszarze moreny akumulacyjnej w rejonie Rękawczyzna, Smorzewa, Lisewa oraz w dnie największego zagłębienia bezodpływowego położonego pomiędzy Gozdowem i Lelicami na obszarze gminy i podobnie jak cieki charakteryzują się bardzo zmiennym poziomem wody w ciągu roku, w dużym stopniu uzależnionym od wielkości i intensywności opadów atmosferycznych. Z uwagi na źródłowe odcinki rzek i cieków ich przepływy są niewielkie. Wody płynące wykazują bardzo niski potencjał energetyczny, ze względu na małe spadki i niskie, nieregularne przepływy.

Na terenie gminy Gozdowo nie występują źródła zanieczyszczeń o charakterze przemysłowym. Wobec powyższego zidentyfikować można dwie grupy źródeł będących zanieczyszczeniami dla wód. Głównym zagrożeniem, dla jakości wód powierzchniowych w gminie Gozdowo jest spływ azotu oraz biogenów z pól do wód gruntowych i powierzchniowych. Kolejnym, ważnym źródłem zanieczyszczeń dla wód powierzchniowych jest zabudowa, głównie zagrodowa, na terenach nieobjętych systemem kanalizacji, przede wszystkim dotyczy to gospodarstw hodowlanych. Na stopień zanieczyszczeń wód Sierpienicy, poza powyższymi czynnikami wpływa, jakość oraz zasobność w wody dopływów tej rzeki. W gminie Gozdowo, we wschodniej części zlewni występuje stosunkowo gęsta sieć strug i rowów melioracyjnych.

Obszar objęty projektem planu ogólnego znajduje się w zasięgu następujących Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP):

- Skrwa od Chroponianki do ujścia – krajowy kod - RW20001127569, status: naturalna część wód; stan/potencjał ekologiczny: dobry, ocena stanu: zły; ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona,
- Dopływ spod Romatowa – krajowy kod - RW2000102756589, status: naturalna część wód; stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany, ocena stanu: zły; ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona,
- Dopływ spod Piastowa – krajowy kod - RW2000102756549, status: naturalna część wód; stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany, ocena stanu: zły; ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona,
- Sierpienica od Dopływu spod Drobina do ujścia – kod krajowy - RW200011275649, status: naturalna część wód; stan/potencjał ekologiczny: dobry, ocena stanu: dobry; ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona,
- Sierpienica do Dopływu spod Drobina – kod krajowy - RW2000102756439, status: naturalna część wód; stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany, ocena stanu: zły; ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona,
- Wierzbica – kod krajowy - RW200010275689, status: naturalna część wód; stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany, ocena stanu: zły; ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona.

Celem środowiskowym dla jednolitych części wód powierzchniowych niewyznaczonych, jako sztuczne lub silnie zmienione zgodnie z art. 56 ustawy o Prawie Wodnym jest ochrona oraz poprawa ich stanu ekologicznego i chemicznego, tak, aby osiągnąć, co najmniej dobry stan ekologiczny i chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich stanu ekologicznego i chemicznego.

Zagrożenia powodziowe

Zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami i na podstawie mapy zagrożenia powodziowego, sporządzonej przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, udostępnionych do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Infrastruktury w dniu 7 września 2022 r. stwierdzono, że na terenie gminy Gozdowo występują:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, dla którego prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($Q=10\%$),
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, dla którego prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($Q=1\%$),
- obszar, dla którego prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($Q=0,2\%$).

Ww. obszary występują w południowej części gminy Gozdowo (fragmenty obrębów Gozdowo, Golejewo i Czachowo) położone są w dolinie rzeki Wierzbica oraz we wschodniej części gminy położone w dolinie rzeki Sierpienicy (fragmenty obrębów Cetlin i Reczewo).

Wody podziemne

Obszar gminy leży w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 48, europejski kod: PLGW200048. Monitoring wód podziemnych odbywa się w oparciu o sieć otworów pomiarowych. Klasą, jakości Jednolitych Części Wód Podziemnych występujących na terenie gminy Gozdowo w latach 2012-2019 była klasa II (stan chemiczny i stan ilościowy na poziomie dobrym).

Jedynym z głównych problemów występujących na terenie gminy Gozdowo są spływy powierzchniowe zanieczyszczeń, obciążone głównie związkami biogennymi (azotem i fosforem) pochodzenia rolniczego. Duże zagrożenie dla zasobów wód stanowi odprowadzanie nieoczyszczonych wód odpadowych z powierzchni nieoczyszczonych bezpośrednio do odbiorników oraz niewłaściwie prowadzona gospodarka odpadami. Zagrożenia dla wód podziemnych stanowią także obiekty wytwarzające duże ilości ścieków, stacje paliw, obiekty składowe i magazynowe gromadzące substancje trujące, które mogą przenikać do wód. Dodatkowo na zanieczyszczenia wód podziemnych wpływ mają tzw. liniowe ogniska zanieczyszczeń, szczególnie drogi, których eksploatacja powoduje zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi i produktami spalania, zasolenie w okresie zimowym i stwarzającym zagrożenie awaryjnymi wyciekami transportowanych substancji.

Warunki klimatyczne

Obszar gminy Gozdowo należy do wielkopolsko – mazowieckiego regionu klimatycznego. Klimat ma charakter przejściowy, morsko – kontynentalny. Ze względu na mało zróżnicowane rzeźby terenu, szaty roślinnej oraz naturalnej wilgotności terenu w gminie Gozdowo wyróżnić można dwa główne typy mikroklimatu:

- wilgotniejszy, z mniejszymi dobowymi amplitudami powietrza w dolinach Wierzbicy i Sierpienicy oraz w terenie położonym na zachód od linii Rycharcice – Ostrowy,
- mniej wilgotny, z wyższymi amplitudami dobowymi temperatur w środkowej, morenowej części gminy.

Średnia temperatura roczna wynosi ok. 7,5°C. W najcieplejszym miesiącu, lipcu, średnia temperatura waha się w pobliżu 18,5°C najzimniejszy jest styczeń ze średnią temperaturą ok. -3,5°C. Dni mroźnych (z temperaturą dobową maks. < 0°C) jest ok. 40 a dni z przymrozkami (z minimalną temperaturą w ciągu doby spadającą poniżej 0°C) ok. 110. Czas trwania pokrywy śnieżnej wynosi 60÷70 dni w ciągu roku. Rejon ten cechują jedne z najniższych w Polsce opady. Średnie roczne sumy opadów z wielolecia wynoszą 450÷550 mm, a najwyższe opady stwierdzono w miesiącach letnich. Dni pochmurnych w roku jest ok. 150.

Na terenie gminy przeważa zdecydowana większość wiatrów (65% dni w ciągu roku) związanych z kierunkiem zachodnim, kiedy to nad obszarem gminy zalega powietrze polarnomorskie. Znacznie rzadziej (30%) wieją wiatry wschodnie przynoszące powietrze polarne kontynentalne. Wiatry północne i południowe występują sporadycznie. Jest to w pewnym stopniu korzystne dla gminy Gozdowo, położonej na północ od Płocka i na południe od Sierpca - miast, wykazujących dużą emisję gazów i pyłów przemysłowych. Warunki klimatu lokalnego gminy odbiegają od ogólnego opisu regionu. Dotyczy to m.in. wiatrów, jako że oba ciągi czołowo-morenowe na terenie gminy usytuowane są prostopadle do głównego kierunku nawietrzania terenu.

Wystąpienia zjawisk pogodowych na skutek realizacji ustaleń projektowanego dokumentu jest bardzo niskie.

Szata roślinna

Obszar gminy Gozdowo pod względem przyrodniczym jest mało zróżnicowany. Przeważającą część obszaru stanowi monotonna wysoczyzna polodowcowa, intensywnie wykorzystywana rolniczo. Najwyższe wartości przyrodnicze i krajobrazowe reprezentują obniżenia terenu, zarówno wykorzystywane przez rzeki i ciek, jak i bezodpływowe obszary kompleksów leśnych. Na walory przyrodnicze i krajobrazowe doliny rzeki Wierzbicy składają się między innymi: ekosystemy łąkowe i olsowe, torfowiska i zarastające zbiorniki wodne. Znaczącą powierzchnię zajmują otwarte tereny użytków rolnych z przewagą gruntów ornych z występującymi tutaj zadrzewieniami śródpolnymi i niewielkimi oczkami wodnymi. Poszczególne ekosystemy ekologiczne na terenie gminy tworzące strukturę otwartej przestrzeni użytkowane są zgodnie ze swoim przeznaczeniem, ale również podlegają presji urbanistycznej szczególnie w obszarach zwartej zabudowy wsi. Powoduje to modyfikację ekosystemów i wpływa na osłabienie ich roli ekologicznej. Zgodnie z regionalizacją przyrodniczo-leśną (Zielony i Kliczkowska, 2010) gmina Gozdowo znajduje się w Krainie IV – Mazowiecko-Podlaskiej, dla której charakterystyczne są grądy subkontynentalne. Gmina Gozdowo położona jest na Wysoczyźnie Płockiej, na której występuje głównie krajobraz roślinny dąbrów świetlistych i grądów oraz na Równinie Urszulewskiej, gdzie największe powierzchnie zajęte są przez krajobraz roślinny borów mieszanych i grądów w odmianie wielkopolsko-kujawskiej, z dużym udziałem łągów jesionowo-olszowych i olsów.

Świat zwierząt

Gmina Gozdowo, w szczególności jej obniżenia dolinne położone w środkowej części, dzięki licznym terenom podmokłym i torfowiskom oraz swojej sieci hydrologicznej charakteryzuje się dużą różnorodnością gatunkową głównie ornitofauny. Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Gozdowo wykazała, że na terenie gminy występują: 17 gatunków ssaków, 55 gatunków ptaków lęgowych i prawdopodobnie lęgowych, prawdopodobnie minimum 2 gatunki gadów (jaszczurka zwinka i zaskroniec), 7 gatunków płazów (ropucha szara, ropucha

zielona, huczek ziemny, żaba śmieszka, żaba jeziorkowa, żaba trawna i żaba moczarowa). Występują tu gatunki chronione na podstawie prawa unijnego, lęgowe i prawdopodobnie lęgowe: bocian biały, bocian czarny, czapla biała, błotniak łąkowy, błotniak stawowy, dzięcioł czarny, zimorodek, lerka, świergotek polny, gąsiorek i ortolan.

W związku z niską lesistością gminy wśród ssaków dominują zwierzęta drobne obejmujące przedstawicieli rzędów: owadożerne (Insectivora) i gryzonie (Rodentia) oraz gatunki spotykane w sąsiedztwie siedzib ludzkich: z drapieżnych (Carnivora): lis, kuna leśna, kuna, jenot, gronostaj, łasica łaska i tchórz oraz nietoperze (Chiroptera): karlik malutki, mroczek późny, borowiec wielki, gacek wielkouch. Najmniej liczne są gatunki dużych zwierząt takich, jak dzik, łoś czy sarna.

Dla poprawy aktualnego stanu fauny na terenie gminy, należy zwiększyć liczbę zadrzewień i remiz śródpolnych, dających schronienie drobnej zwierzynie i ptakom, jak również chronić zadrzewienia już istniejące.

Formy ochrony przyrody na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

Na terenie gminy Gozdowo występują następujące formy ochrony przyrody objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, 1940, z 2025 r. poz. 884):

- 7 pomników przyrody,
- 8 użytków ekologicznych.

Na terenie gminy występują pomniki przyrody i użytki ekologiczne, których wykaz wraz z podstawą prawną ich powołania zamieszczono poniżej.

Tabela 4. Wykaz pomników przyrody

L.p.	Położenie	Dz. nr ew. / położenie, właściciel	Szt.	Opis	Wysokość [m]	Tytuł aktu prawnego
1.	Antoniewo	36/1 i 39/1 Pas drogowy Sierpc-Gozdowo, Zarząd Dróg Powiatowych Sierpc	1	Dąb szypułkowy - Quercus robur	24	Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z dnia 16.05.2007 r. Nr 89, poz. 2100
2.	Gozdowo	25/2 Teren prywatny	1	głaz narzutowy	0,2	Rozporządzenie Nr 19 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu płockiego

		112/13 Park (Gmina Gozdowo)	1	grupa 3 drzew Lipa drobnolistna - Tilia cordata	28	Rozporządzenie Nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 9.05.2007 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu sierpeckiego
3.	Rempin	87 Teren prywatny	1	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	21	Rozporządzenie Nr 16 Wojewody Mazowieckiego z dnia 9.05.2007 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu sierpeckiego
4.	Kolczyn	33/3 Park	1	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	25	Rozporządzenie Nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 9.05.2007 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu sierpeckiego
5.	Lelice	62/8 Park – grupa drzew (własność prywatna)	1	Modrzew europejski - Larix decidua	19	Rozporządzenie Nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 9.05.2007 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu sierpeckiego
			1	Dąb szypułkowy - Quercus robur	23	

Źródło: Dane z Geoserwis GDOS, stan na dzień: 13.06.2025 r.

Użytki ekologiczne:

- Użytek 736 – teren zabagniony na siedlisku LMb, położony w miejscowości Celin na działce nr ew.212/7, o powierzchni 0,28 ha,
- Użytek 743 – teren zabagniony na siedlisku Bw, położony w miejscowości Zbójno na działce nr ew. 94, o powierzchni 0,46 ha,
- Użytek 744 – teren zabagniony zlokalizowany na siedlisku Ol, położony w miejscowości Bonisław na działce nr ew. 1/271, o powierzchni 7,49 ha,
- Użytek 745 – teren zabagniony zlokalizowany na siedlisku Ol, położony w miejscowości Bonisław na działce nr ew. 1/272, o powierzchni 3,14 ha,
- Użytek 778 – teren zabagniony na siedlisku LMb, położony w miejscowości Rękawczyn na działce nr ew. 74/280, o powierzchni 0,76 ha,
- Użytek 779 – teren zabagniony na siedlisku Ol, położony w miejscowości Rękawczyn na działce nr ew. 74/280, o powierzchni 0,28 ha,

- Użytek 780 – teren zabagniony na siedlisku Ol, położony w miejscowości Rękawczyn na działce nr ew. 74/280, o powierzchni 0,18 ha,
- Użytek 781 – teren zabagniony na siedlisku Ol, położony w miejscowości Rękawczyn na działce nr ew. 74/280, o powierzchni 0,24 ha.

Wszystkie wyżej wymienione użytki ekologiczne zostały ustanowione na podstawie Rozporządzenia Nr 27 Wojewody Mazowieckiego z dn. 29.04.2003 w sprawie wprowadzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Maz. z dn. 6.05.2003 Nr 121 poz. 2958).

Do innych obszarów chronionych na terenie gminy Gozdowo należą lasy ochronne oraz korytarze ekologiczne. Teren gminy położony jest poza zasięgiem korytarzy ekologicznych o znaczeniu krajowym ważnym dla migracji, jednak na jej obszarze występuje szereg korytarzy ekologicznych o znaczeniu lokalnym, położone w obniżeniach dolinnych znajdujących się po wschodniej i zachodniej stronie wału morenowego.

Dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra kultury współczesnej

Na terenie gminy Gozdowo zlokalizowane są 22 obiekty o znacznych wartościach historycznych i kulturowych objęte ochroną poprzez wpis do Gminnej Ewidencji Zabytków. Zgodnie z Gminną Ewidencją Zabytków przyjętą zarządzeniem nr 58 Wójta Gminy Gozdowo z dnia 26 sierpnia 2014 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Gozdowo na terenie gminy występują wskazane poniżej zabytkowe obszary i obiekty:

Tabela 5. Wykaz zabytków ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Gozdowo

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Data powstania	Numer w rejestrze zabytków/data wpisu
1.	Bonisław	Kaplica na cmentarzu grzebalnym*	XIX/XX	170/1095 data: 10.04.1975
2.	Bonisław	Plebania murowana	lata 30-te XX w.	
3.	Bonisław	Kościół parafialny p.w. św. Stanisława bpa	1974 – 1978	
4.	Bonisław	Szkoła murowana	lata 20-te XX w.	
5.	Bonisław	Cmentarz rzymsko – katolicki	poł. XIX w.	
6.	Czachorowo	Dwór	XIX w.	
7.	Czachorowo	Park dworski	XIX w.	
8.	Dzięgielewo	Park dworski	Poł. XIX w.	577 data: 23.09.1987

9.	Gozdowo	Kościół parafialny p.w. Wszystkich Świętych wraz z otaczającym terenem w obrębie muru cmentarnego	1901 – 02	442 data: 13.03.1978
10.	Gozdowo	Dzwonnica	1901 – 02	442 data: 13.03.1978
11.	Gozdowo	Plebania murowana	pocz. XX w.	
12.	Gozdowo	Park	I poł. XIX w.	242/1514 data: 22.05.1975
13.	Gozdowo	Cmentarz rzymsko – katolicki	poł. XIX w.	
14.	Kolczyn	Park dworski	XIX w.	
15.	Kurowo	Cmentarz rzymsko – katolicki	XIX w.	
16.	Kowalewo – Skorupki	Dom nr 8	poł. XIX w.	
17.	Kurowo	Kościół parafialny p.w. św. Piotra i Pawła	1866 r.	437 data: 13.03.1978
18.	Kurowo	Cmentarz przykościelny	poł. XIX w.	
19.	Kurowo	Dzwonnica	lata 20-te	
20.	Lisice Folwark	Cmentarz epidemiczny	XIX w.	
21.	Lelice	Park dworski	2 poł. XIX w.	557 data: 20.08.1987
22.	Lelice	Dwór drewniano – murowany	lata 20-te XX w.	

*Czcionka pogrubiona – wpis do rejestru zabytków, pozostałe obiekty wpisane do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków

Na obszarze gminy Gozdowo zostało udokumentowanych 199 stanowisk archeologicznych, posiadających istotne znaczenie dla rekonstrukcji procesów kulturowych. Wszystkie stanowiska archeologiczne na terenie gminy są wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków i znajdują się na kartach Archeologicznego Zdjęcia Polski, obszar: 47-53, 47-54, 46-55, 46-54, 46-53, 45-55, 45-54 i 45-53.

Zgodnie z art. 2 ust. 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym za dobra kultury współczesnej należy rozumieć niebędące zabytkami dobra kultury, takie jak: pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem

współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna. Na terenie gminy Gozdowo za dobra kultury współczesnej uznano:

- Kamień „Pamiętaj o Korzeniach” poświęcony pamięci Jana Pawła II, honorowego obywatela gminy z 2005 r. (Gozdowo),
- Pomnik Pamięci Narodowej upamiętniający mieszkańców Zamordowanych w czasie II wojny światowej z 1972 r. (Lelice),
- Pomnik Pamięci Narodowej upamiętniający miejsce walk oddziału Organizacji Bojowej PPS Frakcja Rewolucyjna z armią carską 10 lipca 1910 r., wybudowany w 1938 r. i zniszczony przez Niemców w czasie II wojny światowej. Fragmenty odnaleziono po 40 latach, pomnik odsłonięto ponownie w 2005 r. (Zbójno).

2. Potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji ustaleń planu ogólnego

(art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku... – tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535)

Zgodnie z wymogami formalnymi celem sporządzenia planu ogólnego jest zastąpienie dotychczasowego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gozdowo.

Plan ogólny, którego projekt jest przedmiotem oceny w niniejszej prognozie, jako akt prawa miejscowego będzie stanowić podstawę do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w wyznaczonych w tym planie obszarach uzupełniania zabudowy (OUZ). Plan ogólny nie ustala konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych, a określa strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne (parametry i wskaźniki urbanistyczne) stanowiące podstawę do dalszego uszczegółowienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zagospodarowania terenów położonych poza OUZ.

Zgodnie z art. 67 ust. 4 ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023, poz. 1688) bez planu ogólnego po 30 czerwca 2026 r. (terminie ustalonym w ustawie z dnia 4 kwietnia 2025 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2025, poz. 527) nie będzie możliwe uchwalenie nowego lub zmiany obowiązującego miejscowego planu ani wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Więc sporządzenie planu ogólnego jest dla gminy konieczne.

Należy podkreślić, iż forma i zapis projektu planu ogólnego gminy Gozdowo wynika wprost z wymagań ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538) i jest znacząco różna od obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gozdowo zatwierdzonego uchwałą Nr XXXII/214/2021 Rady Gminy Gozdowo z dnia 17 maja 2021 r. – dokumentu określające politykę przestrzenną gminy. Ustalenia ww. Studium dotyczące przeznaczenia poszczególnych terenów pozostają prawie w całości aktualne tj. według ustaleń miejscowych planów lub

poza ich zasięgiem w zakresie różnych funkcji oprócz terenów o funkcji mieszkaniowej, które zostały znacząco ograniczone.

Brak realizacji ustaleń planu ogólnego nie spowoduje likwidacji istniejącego zainwestowania gminy. Przy braku realizacji ustaleń niniejszego planu ogólnego, rozwój zabudowy na terenach objętych miejscowymi planami będzie możliwy w oparciu o ich ustalenia. Natomiast na pozostałych terenach tylko do 30 czerwca 2026 r. w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a po tym terminie w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy, ale tylko w zasięgu obszaru uzupełniania zabudowy (OUZ).

3. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

(art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. b ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku... – tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535)

Gmina Gozdowo jest gminą wiejską położoną południowej w części powiatu sierpeckiego, w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego, w pobliżu granicy województwa mazowieckiego i kujawsko-pomorskiego. Graniczy bezpośrednio: na północy z gminą Sierpc (pow. sierpecki), od północnego wschodu z gminą Zawidz (pow. sierpecki), od południowego wschodu z gminą Bielsk (pow. płocki), od południa z gminą Stara Biała i gminą Brudzeń Duży (pow. płocki) i od zachodu z gminą Mochowo (pow. sierpecki).

Na terenie gminy Gozdowo do przedsięwzięć, które zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, określono, jako mogące zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, można zaliczyć:

- istniejącą infrastrukturę techniczną,
- ujęcia wód w Gozdowie i Lelicach,
- oczyszczalnie ścieków w Gozdowie i Lelicach,
- linie elektroenergetyczne LN 400 i LN 110,
- gazociągi DN1400, DN300 i DN100,
- rurociągi produktów naftowych wraz z urządzeniami towarzyszącymi (światłowód),
- istniejącą infrastrukturę komunikacyjną szczególnie droga wojewódzka.

Obecnie stan środowiska na terenach w/w lokalizacji jest porównywalny ze stanem środowiska przyrodniczego na terenach gminy. Gorszym klimatem akustycznym i warunkami aerosanitarnymi oraz możliwym zanieczyszczeniem wód gruntowych charakteryzuje się sąsiedztwo istniejących obiektów: dróg ponadlokalnych ze względu na hałas i zanieczyszczenia komunikacyjne (wyższe stężenia NO₂, CO₂, węglowodórów alifatycznych, metali ciężkich, większy opad pyłu), awaria przy przewozie materiałów niebezpiecznych,

- oczyszczalni ścieków – uciążliwość stwarzają odory,
- ujęcia wód podziemnych – lej depresyjny, miejscowe zakłócenie stosunków wodnych,
- linii elektroenergetycznych najwyższych napięć i wysokiego napięcia wytwarzających promieniowanie elektromagnetyczne.

Na przewidywane potencjalne oddziaływanie inwestycji w gminie Gozdowo mogą być narażone obszary sąsiednie.

4. Istniejące problemy ochrony środowiska

(art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. c ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku... – tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535)

Środowisko jest układem dynamicznym, a oddziaływanie człowieka na środowisko przyrodnicze powoduje jego różnorodne przekształcenia. Strukturę materialną i funkcjonalną człowiek wciąż zmienia ingerując w środowisko przyrodnicze dostosowując je do własnych potrzeb. Charakter i intensywność zmian jest pochodną czynników naturalnych i antropogenicznych. Zmianom podlega ukształtowanie powierzchni ziemi i pokrywa glebowa, wody powierzchniowe i podziemne, powietrze atmosferyczne, akustyka przestrzeni, biocenozy. Jednak konsekwencją każdego sposobu zagospodarowania terenu jest pewne zagrożenie funkcjonowania środowiska przyrodniczego i jego degradacja. Podstawowe zagrożenia wiążą się ze zwiększaniem powierzchni terenów zabudowanych, zanieczyszczeniem wód powierzchniowych, chemizacją rolnictwa, emisją zanieczyszczeń powodującą zakwaszenie gleb, eksploatacją kopalni itp.

Funkcjonowanie społeczności gminy, intensywna gospodarka rolna i postępująca urbanizacja są przyczyną zagrożeń środowiska.

Zagrożenia na terenie gminy to przede wszystkim:

- zagrożenia środowiskowe powstałe w wyniku procesów geomorfologicznych i klęsk żywiołowych,
- zagrożenia atmosfery i wynikająca z tego degradacja klimatu lokalnego,
- zagrożenia środowiska przez hałas,
- zagrożenie środowiska przez promieniowanie elektromagnetyczne,
- zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych,
- zagrożenia pokrywy glebowej i roślinnej,
- zagrożenia środowiska przez odpady,
- nadzwyczajne zagrożenia środowiska,
- inne zagrożenia.

Zagrożenia środowiskowe powstałe w wyniku procesów geomorfologicznych i klęsk żywiołowych

Zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami i na podstawie mapy zagrożenia powodziowego, sporządzonej przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, udostępnionej do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Infrastruktury w dniu 7 września 2022 r. stwierdzono, że na terenie gminy Gozdowo występują:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, dla którego prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($Q=10\%$),

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, dla którego prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($Q=1\%$),
- obszar, dla którego prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($Q=0,2\%$).

Ww. obszary szczególnego zagrożenia powodzią obejmują tereny położone nad rzekami Wierzbicą i Sierpnicą.

Teren gminy Gozdowo nie znajduje się na: obszarze narażonym na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia wału przeciwpowodziowego oraz obszarze narażonym na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia budowli piętrzącej.

Zagrożenie atmosfery i wynikająca z tego degradacja klimatu lokalnego

Ochrona powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami odgrywa istotną rolę, w jakości życia społeczeństwa. Stan powietrza zależy od ilości i wielkości źródeł emisji, jak również od ilości ładunków napływających z terenów sąsiednich.

Powietrze atmosferyczne i klimat lokalny pozostają przed degradującym wpływem lokalnych palenisk domowych, przemysłu, transportu i komunikacji.

Na jakość powietrza atmosferycznego na terenie gminy Gozdowo wpływa przede wszystkim emisja zanieczyszczeń. Źródła zanieczyszczeń należy podzielić na trzy grupy:

- Źródła punktowe:

Są to zakłady produkcyjne, paleniska gospodarstw domowych, kotłownie indywidualne, niewielkie przedsiębiorstwa i zakłady produkcyjno-usługowe będące źródłem tzw. niskiej emisji. Zanieczyszczenie utrzymuje się na obszarze zainwestowanym i w jego najbliższej okolicy. Emisja niska charakteryzuje się dużą uciążliwością, zwłaszcza w okresach bezwietrznych znacznie pogarsza warunki fitosanitarne. Emisja zanieczyszczeń z tych obiektów powoduje zwiększenie obecności w powietrzu SO_2 , NO_2 i pyłu opadającego. Wzrost zanieczyszczenia notuje się w okresie grzewczym. Wysoka emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z tych źródeł jest wynikiem spalania węgla niskiej jakości, o dużej zawartości siarki i pyłów oraz niską sprawnością energetyczną palenisk. Nie bez znaczenia, dla jakości powietrza w gminie jest niewielka odległość od rafinerii Orlen w Płocku. Do centrum wsi Gozdowo jest to poniżej 15 km w linii prostej.

- Źródła liniowe o charakterze zanieczyszczeń komunikacyjnym:

Wielkość emisji związanej z transportem zależy przede wszystkim od kategorii drogi, ilości poruszających się pojazdów i ich stanu technicznego. Ruch samochodowy oraz maszyn rolniczych zwiększa się znacznie w okresie prac polowych. Duże natężenie ruchu może powodować wzrost emisji zanieczyszczeń obejmującą tlenki azotu, węglowodory, pyły, tlenek węgla, dwutlenek siarki, ale również benzenu, formaldehydu.

- Źródła powierzchniowe:

Wynikają one z działalności rolniczej. Natężenie emisji tej ma charakter okresowy, związane jest z odsłonięciem gleby i poddanie jej wierzchniej warstwy procesom eolicznym, głównie deflacji i akumulacji. Wzrost zanieczyszczenia dotyczy głównie pyłów.

Gmina Gozdowo znajduje się w strefie mazowieckiej. W zależności od stopnia zanieczyszczenia wyróżnia się klasy, jakości dla substancji:

- klasa A – poziom zanieczyszczeń nieprzekraczający poziomu dopuszczalnego – wymaga utrzymania stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej, jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem,
- klasa C – poziom zanieczyszczeń powyżej poziomu dopuszczalnego - określenia obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, opracowania lub aktualizacji programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, kontrolowania stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych.

Ponadto wyróżnione zostały dodatkowe klasy:

- A1 – poziom stężeń pyłu zawieszonego PM_{2,5} nieprzekraczający poziomu dopuszczalnego 20 µg/m³ do osiągnięcia do dnia 1 stycznia 2020 roku (II faza),
- C1 – poziom stężeń pyłu zawieszonego PM_{2,5} powyżej poziomu dopuszczalnego 20 µg/m³ do osiągnięcia do dnia 1 stycznia 2020 roku (II faza),
- D1 – poziom stężeń ozonu nieprzekraczający poziomu celu długoterminowego,
- D2 – poziom stężeń ozonu powyżej poziomu celu długoterminowego.

Ze względu na dopuszczalne poziomy stężeń określone dla NO₂, CO, C₆H₆, Pb, As, Ni, Cd, O₃ (dla poziomu docelowego) i benzo(a)pirenu B(a)P pod kątem ochrony zdrowia strefę mazowiecką zakwalifikowano do klasy A, natomiast dla pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} oraz SO₂ do klasy C. W przypadku dopuszczalnych poziomów stężeń O₃ wg poziomu celu długoterminowego strefę mazowiecką zakwalifikowano do klasy D2, natomiast pod względem poziomu stężeń pyłu zawieszonego PM_{2,5} II faza do klasy C1.

Poziomom stężeń SO₂, NO_x oraz O₃ (dla poziomu docelowego) pod kątem ochrony roślin przyznano klasę A, natomiast stężeniom O₃ dla poziomu celu długoterminowego klasę D2.

W celu uzyskiwania możliwie dokładnego obrazu stężeń zanieczyszczeń w powietrzu istniejąca sieć monitoringu powinna zostać poddana wnikliwej analizie pod względem liczby i rozmieszczenia (zagadnienie reprezentatywności dla danego obszaru) punktów pomiarowych nie zapominając o ich odpowiednim wyposażeniu. Bardzo ważna rola przypada także przeglądom ekologicznym, które powinny być intensywnie wykorzystywane do zarządzania środowiskiem. Jednostki gospodarcze wprowadzające zanieczyszczenia do atmosfery zobowiązane są do przeglądów instalacji oddziałujących na środowisko.

Zagrożenie środowiska przez hałas

Hałas jest czynnikiem stresogennym. Przy długotrwałej ekspozycji powoduje m. in. choroby układu krążenia, choroby psychiczne i zaburzenia snu. Terenami podlegającymi ochronie akustycznej są tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, zagrodowej, tereny szpitali, szkół, domów opieki społecznej uzdrowisk oraz tereny rekreacyjno wypoczynkowe.

Gmina Gozdowo nie należy do obszarów zagrożonych hałasem. Na terenie gminy największy wpływ na klimat akustyczny posiada emisja hałasu związana z komunikacją drogową. Poziom natężenia hałasu drogowego zależy od: rodzaju i hałaśliwości pojazdów, rodzaju i jakości powierzchni, ukształtowania terenu, zwartości zabudowy i stopnia natężenia ruchu. Jedyna droga o znacznym natężeniu ruchu wytyczona przez teren gminy to droga wojewódzka nr 560 zapewniająca relację Płock - Sierpc, w granicach gminy przebiega przez Boniśław, Lelice i Zbójno. Na terenach zwartej zabudowy wzdłuż tej drogi może wystąpić uciążliwość związana z nadmierną emisją hałasu komunikacyjnego. Na terenie gminy nie prowadzono pomiarów natężenia hałasu komunikacyjnego ani przemysłowego.

Zagrożenie środowiska przez promieniowanie elektromagnetyczne

Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku w gminie Gozdowo są stacje bazowe telefonii komórkowej oraz linia najwyższych napięć 400 kV i wysokiego napięcia 110 kV. Głównym czynnikiem przeciwdziałającym negatywnemu wpływowi ww. źródeł jest odległość od miejsc stałego pobytu ludzi. Stąd stwierdza się, że występujące źródła pól elektromagnetycznych są nieszkodliwe dla zdrowia i życia ludzi. Szczegółowe zapisy odnośnie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku określa rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów.

Zagrożenia wód powierzchniowych

Na obszarze gminy Gozdowo nie występują źródła zanieczyszczeń o charakterze przemysłowym. Zidentyfikować można dwie grupy źródeł będących zagrożeniem, dla jakości wód. Głównym zagrożeniem dla jakości wód powierzchniowych w gminie Gozdowo jest spływ azotu i biogenów z pól do wód gruntowych i powierzchniowych. Drugim, ważnym źródłem zanieczyszczeń dla wód powierzchniowych jest zabudowa, głównie zagrodowa, na terenach nieobjętych systemem kanalizacji, szczególnie dotyczy to gospodarstw specjalizujących się w hodowli.

Podstawowym zagrożeniem dla stanu wód podziemnych, głównie dla I i II poziomu wodonośnego jest niewielkie w porównaniu do potrzeb rozwiązanie problemu gospodarki ściekowej, obecnie 46% mieszkańców gminy korzysta z kanalizacji. Wobec intensyfikacji produkcji roślinnej i co ważniejsze zwierzęcej do wód podziemnych przenikają zanieczyszczenia mikrobiologiczne i biogenne.

Plan gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły wskazuje, że Sierpienicę oraz Wierzbicę cechuje dobry stan ekologiczny oraz dobry stan chemiczny wód.

Według monitoringu wód podziemnych przeprowadzonego przez Państwowy Instytut Geologiczny wody podziemne na terenie gminy zostały zakwalifikowane do III klasy, jakości wód (wody zadowalającej, jakości). Przekroczony został wskaźnik klasy czwartej dla żelaza. Punkt pomiarowy usytuowany jest w Sierpcu.

Zagrożenia wód podziemnych

Teren gminy znajduje się w obrębie trzeciorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 215 „Subniecka Warszawska”. Jest to zbiornik o charakterze porowym, o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 250

tys. m³/d i średniej głębokości ujęcia wód podziemnych 160 m. W gminie funkcjonują dwa ujęcia wody w Gozdowie i Lelicach.

Na terenie gminy Gozdowo nie znajdują się otwory obserwacyjne, wchodzące w skład monitoringu krajowego wód podziemnych prowadzonych przez Państwowy Instytut Geologiczny. Najbliższy taki otwór zlokalizowany jest w Sierpcu, a badana, jakość wód na tym ujęciu utrzymuje się od 2007 r. w III klasie czystości – wody zadowalającej, jakości.

Podobnie jak w przypadku wód powierzchniowych decydującym czynnikiem mogącym wpływać, na jakość wód podziemnych (zwłaszcza warstw podatnych na zanieczyszczenia) jest stan gospodarki ściekowej na terenach o nieregulowanej gospodarce ściekowej, czyli poza miejscowościami Gozdowo, Rempin, Rękawczyn, Bonisław, Lelice oraz Zbójno. Mniejszy wpływ na stan wód mają: przenikanie zanieczyszczeń z dzikich wysypisk odpadów (mogące dotyczyć również substancji niebezpiecznych – brak kontroli wysypisk oraz prawidłowego zabezpieczenia gruntów, właściwego dla składowisk odpadów) oraz zanieczyszczenia obszarowe związane ze stosowaniem nawozów i środków ochrony roślin w rolnictwie, głównie w związku z sytuacją ekonomiczną i zmniejszonym zużyciem nawozów sztucznych.

Poza zanieczyszczeniem wód przenikających w głąb struktur geologicznych, problemem jest postępujące obniżenie poziomu wód podziemnych (głównie w wyniku suszy hydrologicznej). W ramach przeciwdziałania zmniejszającym się zasobom wodnym wskazane jest prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnej oraz działania zwiększające potencjalną retencję terenu.

Zagrożenia pokrywy glebowej i roślinnej

Degradacja pokrywy glebowo-roślinnej terenu związana jest przede wszystkim z rozwojem terenów zainwestowanych. Degradacja powierzchni ziemi związana z zanieczyszczeniem gleb występuje w pobliżu tras komunikacyjnych. Następuje tu kumulacja w glebie toksycznych związków chemicznych pochodzących ze spalin oraz pyłów ścieranych opon i nawierzchni.

Wzrost ruchu komunikacyjnego – samochodowego powoduje wzrost zanieczyszczeń (spaliny, gazy, pyły), które trafiają bezpośrednio (na skutek imisji) do gruntu, natomiast w szacie roślinnej porastającej strefę zanieczyszczeń następuje kumulacja związków chemicznych (najczęściej szkodliwych dla człowieka). Największa kumulacja zanieczyszczeń następuje w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej nr 560.

Występowanie wzmoczonej erozji podłoża glebowego na terenach o funkcji rolniczej powoduje zubożanie gleb w składniki mineralne oraz niszczenie ich struktury. Stosowanie nawozów sztucznych w celu podniesienia ich wartości produkcyjnej prowadzi do zakwaszenia lub zawapnienia gruntów.

Na terenie gminy prowadzi się wydobywanie kopalin na skalę przemysłową w miejscowościach Węgrzynowo, Zbójno, Ostrowy, Wilkowo, Kozice Smorzewo i Bonisław. Pozyskiwane kruszywa na „własne potrzeby” odbywa się w kilku miejscach i towarzyszy głównie polodowcowym osadom piasku i żwiru. W większości są to niewielkie powierzchniowo wyrobiska poniżej 0,2 ha, znajdujące się we wsiach Kolonia Przybyszewo, Kurowo i Rogieniczki.

Na obszarze gminy nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych – narażonych na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych. Przekształcenia powierzchni ziemi związane są głównie z procesami budowlanymi oraz lokalnie z eksploatacją surowców. Ze względu na niewielki ruch budowlany w gminie zjawisko to jest znikome.

Zagrożenia środowiska przez odpady

Na terenie gminy Gozdowo właściciele nieruchomości zamieszkałych w jej granicach mają zapewnioną możliwość selektywnego zbierania odpadów komunalnych bezpośrednio na terenie własnej nieruchomości. Na terenie gminy Gozdowo funkcjonuje PSZOK.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Występowanie tzw. nadzwyczajnych zagrożeń środowiska wiąże się najczęściej z zawinionymi przez człowieka sytuacjami awaryjnymi, które wynikają m.in. z prowadzenia działalności przemysłowej z użyciem substancji niebezpiecznych, z przewożenia tych substancji transportem drogowym bądź kolejowym oraz celowej działalności człowieka związanej z pozbywaniem się, w sprzeczności z przepisami substancji lub materiałów niebezpiecznych dla środowiska.

Na obszarze gminy Gozdowo nie występują obiekty przemysłowe, które mogłyby generować zagrożenia awarią przemysłową.

Problem nadzwyczajnych zagrożeń środowiska występuje okazjonalnie na wielu drogach kołowych w kraju. Jest on często związany z nieprzestrzeganiem przez przewoźników przepisów bezpieczeństwa transportu materiałów niebezpiecznych. Przez gminę Gozdowo przechodzi droga wojewódzka nr 560, która jest trasą wzmożonego ruchu tranzytowego.

Inne zagrożenia

Przekształcanie niezagospodarowanych dotychczas terenów w tereny budowlane, obciąża środowisko poprzez zwiększenie ilości ścieków bytowo-gospodarczych, zanieczyszczeń powietrza emisją niską, zaburzone zostają stosunki wodne.

III.PROJEKTOWANE ZAGOSPODAROWANIE – analiza i ocena

1. Cele ochrony środowiska

(art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. d ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku...– tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535)

Realizacja celów ochrony środowiska szczebla międzynarodowego

Koncepcję trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zasady ochrony środowiska do polityk krajowych wprowadzają na szczeblu wspólnotowym dokumenty programowe UE, konwencje międzynarodowe oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego.

Główne zobowiązania międzynarodowe Polski w dziedzinie ochrony środowiska wynikają z członkostwa w Unii Europejskiej. Spośród dokumentów programowych Unii istotnych dla wprowadzania koncepcji trwałego i zrównoważonego rozwoju należy wyróżnić:

- „Agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030” – to plan działania na rzecz ludzkości i planety mający jednakowe zastosowanie do wszystkich państw ONZ; to ambitna strategia, której celem jest skierowanie społeczeństwa Unii Europejskiej na ścieżkę regeneracji przyrody w najbliższym dziesięcioleciu oraz służąca transformacji w pięciu dziedzinach mających kluczowe znaczenie dla ludzkości, tj.: ludzie, planeta, dobrobyt, pokój i partnerstwo,
- Europejską Strategię Bioróżnorodności do 2030 r. pod nazwą „Przywracanie przyrody do naszego życia”, która zapowiada odbudowę różnorodności biologicznej Europy z korzyścią dla ludzi, klimatu i planety.

Jednym z instrumentów wspierających unijny cel neutralności klimatycznej oraz lokalizację w najbardziej preferowanych obszarach jest dyrektywa o odnawialnych źródłach energii znana pod nazwą RED II zaadoptowana w październiku 2023 r. Dyrektywa zakłada eskalację inwestycji w bezemisyjne źródło energii i pozyskanie 45% energii z OZE do 2030 r.

Ustalenia projektu planu nawiązują do powyższych celów i uwzględniają zasady zrównoważonego rozwoju.

Realizacja celów ochrony środowiska szczebla krajowego

Cele przedstawione w ww. dokumentach Wspólnoty Europejskiej są podstawą rozwiązań prawnych obowiązujących w Polsce. Najważniejszym z nich jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polski, która w artykule piątym uznaje zrównoważony rozwój, jako zasadę, którą kierować powinno się Państwo.

Politykę państwa w zakresie ochrony środowiska wyznaczają m.in.:

- „Polska 2025. Długookresowa Strategia Trwałego i Zrównoważonego Rozwoju”,
- „II Polityka Ekologiczna Państwa”,
- „Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Polska 2030”,
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Strategia Bezpieczeństwa Energetycznego i Środowisko, perspektywa do 2020 r.
- Polityka Energetyczna Polski do 2030 r.,

Realizacja celów ochrony środowiska szczebla wojewódzkiego

Obecnie krajowa polityka ochrony środowiska prowadzona jest na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych oraz za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, do których należą m.in.:

- „Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+”,
- „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego”,
- „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gozdowo do roku 2022”
- „Strategia Rozwoju Gminy Gozdowo na lata 2021 – 2030”.

Cele ochrony środowiska stanowiły również podstawę do określenia w „Audycie krajobrazowym województwa mazowieckiego” występujących na terenie gminy Gozdowo typów krajobrazów opisanych w Rozdziale I pkt. 6 oraz sformułowane dla nich wniosków i rekomendacji.

Cele ochrony środowiska ujęte w projekcie zmiany planu – poziom lokalny

Ponadto brano pod uwagę obowiązujące dokumenty z zakresu zagospodarowania przestrzennego na poziomie gminy wraz z towarzyszącymi opracowaniami, do których należą:

- opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Gozdowo,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gozdowo zatwierdzone uchwałą Nr XXXII/214/2021 Rady Gminy Gozdowo z dnia 17 maja 2021 r.,
- prognoza oddziaływania na środowisko dla ww. studium uikzp.,
- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W obowiązującym Studium uikzp przy określaniu kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy również przyjęto, zgodnie z innymi dokumentami strategicznymi gminy, cele zapewniające zrównoważony i harmonijny rozwój z zachowaniem ładu przestrzennego.

Zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwzględnia się m.in. potrzeby zrównoważonego rozwoju, wymagania ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych, potrzeby zapobiegania poważnym awariom i ograniczania ich skutków dla zdrowia ludzkiego i środowiska, potrzeby związane z kształtowaniem przestrzeni produkcyjnej i rozwoju produkcji rolniczej.

W związku z powyższym za podstawowe cele ochrony środowiska na terenie gminy Gozdowo uznano:

- ochronę terenów zieleni, w tym zieleni urządzonej (parki, cmentarze),
- ochronę terenów otwartych, w skład, których wchodzi grunty rolne, które powinny być objęte zakazem zabudowy,
- respektowanie zasad ochrony w odniesieniu do obiektów i terenów objętych ochroną prawną,
- zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów i wody,
- poprawę jakości i ochrona wód powierzchniowych i podziemnych,
- poprawę i utrzymanie jakości powietrza z ochroną przed hałasem,

- ochronę powierzchni ziemi i gleb,
- wykorzystywanie alternatywnych źródeł pozyskiwania energii (energia słoneczna; energia z biomasy).

W celu realizacji powyższych działań formułuje się ustalenia dotyczące polityki przestrzennej gminy – delimitację stref planistycznych o różnym przeznaczeniu, uwzględniającą ochronę i kształtowanie poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego, wpływającą na poprawę warunków życia mieszkańców, likwidację zaniedbań w jego ochronie i racjonalne gospodarowanie jego zasobami.

2. Opis projektowanego zagospodarowania

(art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku... – tekst jednolity Dz.U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535)

Podstawowym celem sporządzenia planu ogólnego gminy Gozdowo jest ustalenie stref planistycznych, wraz z profilami funkcjonalnymi: podstawowym oraz ewentualnie profilami dodatkowymi, a także wskaźników zagospodarowania dla poszczególnych stref, które będą musiały być uwzględnione w miejscowych planach i w decyzjach o warunkach zabudowy.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w planie ogólnym gminy Gozdowo określono:

- strefy planistyczne wg zamkniętego katalogu tych stref zawartego w art. 13c ust. 2 ww. ustawy,
- profil funkcjonalny stref planistycznych i minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (dla stref planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1-10 ww. ustawy),
- wartość maksymalnej nadziemnej intensywnej zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy (dla stref, o których mowa w art. 13c ust 2 pkt 1-7 ww. ustawy).

Podstawy do podziału gminy na strefy planistyczne stanowiły:

- uwarunkowania rozwoju przestrzennego opisane w Rozdziale II niniejszej prognozy,
- polityka przestrzenna gminy i kierunki rozwoju przestrzennego ustalone w obowiązującym Studium uikzp gminy Gozdowo zatwierdzonego uchwałą Nr XXXII/214/2021 Rady Gminy Gozdowo z dnia 17 maja 2021 r.,
- ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z polityką przestrzenną określoną w ww. Studium uikzp w strukturze gminy Gozdowo wyróżniono dwie strefy funkcjonalne: otwartą i zainwestowania. Strefy te na terenie gminy Gozdowo wzajemnie się przeplatają. W ramach tych stref wydzielono tereny funkcjonalne.

- Strefa zainwestowania - przewiduje się w niej utrzymanie istniejącej i rozwój nowej zabudowy i innych inwestycji, tworzą ją obszary koncentracji osadnictwa wraz z terenami niezbędnej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Wydzielona została w oparciu o wiodącą funkcję pełnioną przez dany obszar oraz stopień jego oddziaływania na środowisko.

Na jej obszarze wydzielono 11 następujących terenów funkcjonalnych:

- Tereny wielofunkcyjne zabudowy mieszkaniowo-usługowej, dotyczące obszarów istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej i usługowej położone w miejscowościach Gozdowo i Lelice,
- Tereny wielofunkcyjne o dominującym udziale zabudowy zagrodowej, obejmujące obszary istniejącej i planowanej zabudowy zagrodowej lub usługowej,
- Tereny zabudowy zagrodowej, dotyczące rozproszonych obszarów istniejącej zabudowy zagrodowej,
- Tereny zabudowy rekreacyjnej i turystycznej, obejmujące obszary istniejącej i planowej zabudowy rekreacji indywidualnej oraz usług turystyki,
- Tereny wydzielonych usług publicznych, dotyczące obszarów istniejących i planowanych wydzielonych usług publicznych z zakresu oświaty, kultury, zdrowia, sportu i rekreacji, bezpieczeństwa, opieki, a także dodatkowo, ze względu na tradycje chrześcijańskie mieszkańców – kultu religijnego, tereny tego typu usytuowane są w Gozdowie, Lelicach, Ostrowach, Bonisławiu, Kurowie i Kolczynie,
- Tereny aktywności gospodarczej, obejmujące obszary istniejącej i planowanej aktywności gospodarczej położone w Gozdowie i Lelicach oraz tereny istniejącej i planowanej zabudowy wielkotowarowych gospodarstw rolnych w Bonisławiu, Zakrzewku, Kozicach Smorzewo, Rempinie, Zbójnie i Bombalicach,
- Tereny infrastruktury technicznej, dotyczące wybranych obszarów istniejących i planowanych urządzeń lub obiektów infrastruktury technicznej, tereny te rozproszone są na obszarze całej gminy Gozdowo,
- Tereny komunikacji, obejmują istniejący i projektowany układ komunikacyjny różnych klas,
- Tereny cmentarzy, dotyczące obszarów istniejących i planowanych powiększeń cmentarzy, są to czynne cmentarze w Gozdowie, Bonisławiu i Kurowie,
- Tereny zieleni urządzonej, obejmują obszary zieleni parkowej, pozostałości czytelnych historycznych założeń parkowych wraz z zabudową towarzyszącą, o wartościach kulturowych. Położone są w Gozdowie, Kolczynie, Dzięgielewie i Lelicach. Tereny te objęte są ochroną Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Sposób ich zagospodarowania wynika z zasad ochrony wartości zabytkowych i kulturowych z zakazem zmniejszania powierzchni parku. Na jej obszarze dopuszcza się odtwarzanie zabudowy, a także budowę niezbędnej infrastruktury, na zasadach określonych w przepisach odrębnych,
- Tereny eksploatacji surowców, obejmują obszary, na których pozyskiwane są lub mogą być kruszywa, głównie piasek oraz żwir. Wyznaczono je w miejscowościach: Ostrowy, Wilkowo, Zbójno, Kozice Smorzewo, Węgrzynowo, Bonisław. Podstawowym przeznaczeniem tych terenów jest eksploatacja surowców, po spełnieniu wymogów przewidzianych w przepisach odrębnych. Wszystkie tereny PG znajdują się poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody.
- Strefa otwarta - przewiduje się w niej utrzymanie dotychczasowego przeznaczenia terenów związanego z produkcją rolniczą i leśną, obszary wód i nieużytków, w tym cenne przyrodniczo. Ponadto utrzymuje się istniejącą zabudowę zagrodową położoną w obrębie strefy otwartej. Jej podstawowym założeniem kształtowania obszarów otwartych jest dążenie do stworzenia powiązanego funkcjonalnie i strukturalnie układu wewnętrznych i zewnętrznych powiązań przyrodniczych gminy. Celem wszelkich zabiegów powinno być

utrzymanie ciągłości strukturalnej i funkcjonalnej istniejących powiązań ekologicznych, zachowanie ich potencjału biologicznego, ograniczenie działań mogących zmienić warunki siedliskowe.

Na jej obszarze wydzielono 4 następujące tereny funkcjonalne:

- Tereny rolne, obejmują zwarte obszary głównie użytkowane rolniczo, położone są na całym obszarze gminy, podstawową funkcją tych terenów jest produkcja rolnicza, natomiast podstawowym przeznaczeniem jest użytkowanie pod uprawy polowe, łąki i pastwiska,
- Tereny obniżeń dolinnych, dotyczące obszarów położonych w obniżeniach dolinnych oraz obniżeniach bezodpływowych, zawierają się wśród nich zwarte niewielkie kompleksy leśne, łąki, pastwiska, a także niewielkie enklawy gruntów ornycych,
- Tereny wód, obejmują tereny wód powierzchniowych rzeki Sierpienicy i Wierzbicy oraz pozostałych cieków. Ich zagospodarowanie może polegać na powszechnym, zwykłym lub szczególnym korzystaniu z wód, z uwzględnieniem ograniczeń tj. obszary szczególnie zagrożone powodzią,
- Tereny lasów, obejmują zwarte i rozproszone obszary leśne, zawierają się w nich także obszary szczególnie predysponowane do zalesień, występują na terenie całej gminy Gozdowo.

Ww. strefy uwzględniają założenie, że przestrzenny i gospodarczy rozwój gminy powinien następować w sposób zrównoważony w dużym poszanowaniu zasobów i stanu środowiska.

Wskazane powyżej podstawowe strefy funkcjonalno – przestrzenne gminy Gozdowo stanowiły główną podstawę dla ustalenia stref planistycznych w planie ogólnym.

W planie ogólnym w obszarze gminy Gozdowo ustalono następujące strefy planistyczne:

- **SW** – strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, zlokalizowana w miejscowościach Lelice, Gozdowo i Rempin,
- **SJ** – strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, zespoły zabudowy jednorodzinnej z towarzyszącymi usługami zlokalizowane w formie zespołów, ciągów zabudowy lub rozproszonych istniejących siedlisk zlokalizowanych we wszystkich obrębach,
- **SZ** – strefę wielofunkcyjną z zabudową zagrodową w formie zespołów, ciągów zabudowy lub rozproszonych istniejących siedlisk zlokalizowanych we wszystkich obrębach ewidencyjnych,
- **SU** – strefę usługową, zlokalizowaną głównie w miejscowościach: Gozdowo, Lelice i Bonisław, ale także w obrębach Ostrowy, Kozice Smorzewo, Kurówko, Rękawczyn, Kolczyn, Łysakowo, Rogienice i Zbójno,
- **SP** – strefę gospodarczą, obejmującą istniejące i planowane pojedyncze tereny działalności gospodarczej w obrębach ewidencyjnych: Ostrowy, Kozice Smorzewo, Węgrzynowo, Gozdowo, Zbójno, Lelice i Bonisław,
- **SR** – strefę produkcji rolniczej, obejmującą tereny produkcji w gospodarstwach rolnych towarzyszące głównie zabudowie zagrodowej zlokalizowane prawie we wszystkich obrębach ewidencyjnych,
- **SI** – strefę infrastrukturalną, obejmującą tereny związane m.in. z obsługą techniczną gminy – ujęcia wód w obrębach ewidencyjnych Gozdowo i Lelice,

- **SN** – strefę zieleni i rekreacji, obejmującą tereny zieleni urządzonej, zieleni parkowej, pozostałości czytelnym historycznych założeń parkowych wraz z zabudową towarzyszącą, o wartościach kulturowych w obrębach ewidencyjnych Gozdowo, Kolczyn, Dziegielewo i Lelice oraz tereny w obrębach ewidencyjnych: Lisewo Duże, Antoniewo, Głuchowo, Rękawczyn, Rempin, Czachorowo, Rycharcice, Kowalewo Boguszyce, Kowalewo Podborne, Rogienice, Miodusy i Cetlin,
- **SC** – strefę cmentarzy, obejmującą istniejące cmentarze w miejscowościach: Kurowo, Gozdowo i Bonisław,
- **SG** – strefę górnictwa, obejmującą istniejące i planowane obszary i tereny górnicze w obrębach ewidencyjnych: Ostrowy, Wilkowo, Kozice Smorzewo, Węgrzynowo, Zbójno i Kolonia Przybyszewo,
- **SO** – strefę otwartą, obejmującą tereny rolnictwa z zakazem zabudowy oraz z dopuszczonymi istniejącymi elektrowniami wiatrowymi i elektrowniami słonecznymi oraz tereny związane z uwarunkowaniami przyrodniczymi i zachowaniem walorów przyrodniczych, przede wszystkim tereny przyległe do rzek i cieków wodnych, lasy i zadrzewienia, łąki i pastwiska, zbiorniki wodne,
- **SK** – strefę komunikacyjną, obejmującą drogi główne – droga wojewódzka nr 560 relacji Brodnica – Bielsk, droga powiatowa nr 5201W relacji Płock – Zągoty – Bonisław i drogi zbiorcze i parkingi oraz teren kolejowy – linie kolejową nr 33 relacji Kutno – Brodnica.

Dla każdej z ww. stref planistycznych obowiązuje profil podstawowy, zgodnie z załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia z 2023 r.

Strefy wielofunkcyjne, obejmujące zabudowę mieszkaniową (SW, SJ, SZ), zgodnie z art. 13d ust 1 ustawy o p.z.p., w pierwszej kolejności wyznaczono na obszarach, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej oraz w oparciu o wyznaczony w projekcie planu ogólnego obszar uzupełnienia zabudowy (OUZ), którego zasięg ustalono w ramach kilkietapowego procesu, zgodnie z wymogami Rozporządzenia z 2024 r. oraz poza ww. obszarami na obszarach z istniejącą zabudową o funkcji mieszkaniowej (zabudową zagrodową i jednorodziną w formie pojedynczych rozproszonych siedlisk).

Zgodnie z porównaniem zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową z chłonnością terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie i stwierdzonego braku możliwości wyznaczania w planie ogólnym stref zabudowy mieszkaniowej (SW, SJ, SZ), poza opisanymi powyżej sytuacjami w planie ogólnym nie wyznaczono dodatkowych terenów w strefach wielofunkcyjnych, obejmujących zabudowę mieszkaniową (SW, SJ, SZ).

Pozostałe strefy planistyczne zostały wyznaczone z uwzględnieniem ustaleń obowiązujących w Studium uikzp gminy Gozdowo i miejscowych planach, bądź zgłoszonych wniosków z ograniczeniami wynikającymi z występujących uwarunkowań m.in. przyrodniczych, kulturowych.

Dla stref: SW, SJ, SZ, SU, SP, SR, SI w odniesieniu do poszczególnych terenów wyodrębnionych w ramach tych stref, określono wartości: maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości

zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy zróżnicowane w odniesieniu do poszczególnych terenów.

Dla stref: SW, SJ, SZ, SU, SP, SR, SI, SN, SC w odniesieniu do poszczególnych terenów wyodrębnionych w ramach tych stref, określono wartości: minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, nie mniejsze niż wynika to z §2 ust. 2 Rozporządzenia z 2023 r., ale zgodnie z §2 ust. 3 z dopuszczeniem wartości mniejszych od ustalonych, jeśli wynikają z obowiązujących miejscowych planów.

Uwzględniając specyfikę części terenów w ramach profilu funkcjonalnego części stref, oprócz profilu podstawowego, określono również profile dodatkowe.

Ustalone strefy planistyczne w dużej mierze powielają funkcje terenów określone w obowiązującym Studium uikzp gminy Gozdowo. Różnice pomiędzy ustalonymi strefami w projekcie planu ogólnego a studium uikzp dotyczą: zmniejszenia powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową. Zmiana dotyczy pojedynczych terenów. Generalnie projekt planu ogólnego nie wprowadza ani funkcji ani zmian, które byłyby szczególnie uciążliwe dla środowiska lub w sposób znaczący zmieniałyby jego dotychczasowe funkcjonowanie. Zagospodarowanie ustalone w projekcie planu ogólnego uwzględnia także rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym województwa mazowieckiego.

W celu ochrony krajobrazu w kształtowaniu stref planistycznych, w ich dodatkowych profilach uwzględniono wskazane w audycie krajobrazowym cztery typy krajobrazów: bagienno – łąkowe – głównie bezleśne (1 podtyp krajobrazu), leśne (2 podtypy krajobrazu), wiejskie (2 podtypy krajobrazu) oraz podmiejski i osadniczy (1 podtyp krajobrazu).

Wnioski i rekomendacje dla poszczególnych krajobrazów uwzględniono poprzez wprowadzenie dla krajobrazu wód powierzchniowych strefy otwartej SO z zachowaniem naturalnego lub zbliżonego do naturalnego charakteru wód, dla krajobrazów bagienno – łąkowych – głównie bezleśnych wprowadzenie strefy otwartej SO, za wyjątkiem stref zabudowy wynikających z faktycznego zagospodarowania lub ustaleń miejscowych planów, dla krajobrazów leśnych poprzez ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne i wprowadzenie strefy otwartej SO oraz stref zabudowy wynikających z faktycznego zagospodarowania lub ustaleń miejscowych planów, co umożliwi kształtowanie spójnego systemu przyrodniczego i ochronę krajobrazu.

W odniesieniu do krajobrazów wiejskich ustalenia planu zakładają ich harmonijny rozwój przy jednoczesnym zachowaniu ładu przestrzennego i integralności krajobrazowej. Przyjęto kształtowanie struktur osadniczych w sposób zrównoważony, tj. równomierne rozprzestrzenianie zabudowy z poszanowaniem istniejących układów ruralistycznych tak, aby zachować charakter krajobrazu rolniczego i układów przestrzennych wsi, bez rozpraszania zabudowy, bez naruszania ciągłości środowiska przyrodniczego oraz bez zakłócania otwartych panoram krajobrazowych charakterystycznych dla obszarów wiejskich. Uwzględniając powyższe w strefach z zabudową przyjęto odpowiednie wskaźniki udziału powierzchni biologicznie czynnej, udziału powierzchni

zabudowy, intensywności i wysokości zabudowy. Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego umożliwia wprowadzenie strefy otwartej SO towarzyszącej układom ruralistycznym.

Dla krajobrazu podmiejskiego i osadniczego – miejscowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim obejmującej część miejscowości Gozdowo dobór stref planistycznych respektuje rozwój obszarów zurbanizowanych uwzględniający potrzeby i możliwości jednostki osadniczej w zakresie, jaki wynika z wymogów dotyczących planu ogólnego.

Przyjęte rozwiązania funkcjonalno - przestrzenne nie kolidują z fizjograficznymi uwarunkowaniami, projektowane zagospodarowanie nawiązuje do istniejącego, w większości tworzy zwartą strukturę zespołów zabudowy w Gozdowie i Lelicach lub rozproszonej zabudowy w pozostałych obrębach gmin. Zakres przewidywanych przekształceń środowiska mieścić się będzie w dopuszczalnych granicach – wprowadzenie powierzchni przewidziane do zainwestowania zwiększą nieznacznie dotychczas zabudowany obszar, ale ze względu na małą intensywność, optymalizację zespołów zabudowy czy zagospodarowanie zielenią urządzoną nie pogorszy to standardów środowiska.

Rozkład przestrzenny istniejącego i potencjalnego zagospodarowania pozostaje niezmienny w stosunku do obowiązującego Studium. Zmiany ograniczają się głównie do określenia nowych przestrzeni do urbanizacji i stanowiących najczęściej kontynuację terenów rozwojowych wyznaczonych w obowiązującym Studium. Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych nie powoduje w tym przypadku fragmentacji i likwidacji terenów aktywnych biologicznie, zanikania siedlisk i stanowisk rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów. Istniejące kompleksy leśne pozostają w dotychczasowym użytkowaniu. Przyjęte wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów: zasady podziału, parametry zabudowy, warunki kształtowania obiektów kubaturowych, zasady zagospodarowania z udziałem powierzchni biologicznie czynnej, nie będą powodować niekorzystnych wpływów na krajobraz, a nawet mogą przyczynić się do kreatywnego kształtowania zintegrowanego krajobrazu przyrodniczo – kulturowego (obudowa biologiczna budynków), walorów estetycznych i wzbogacenia szaty roślinnej w stosunku do otoczenia. Obowiązek sporządzania dla terenów rozwojowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego powinien przynieść pozytywne efekty dla środowiska i poprawę walorów krajobrazu zabudowanego – wzrost rangi elementów architektonicznych i funkcjonalnych. Powstałe ilości zanieczyszczeń głównie z emisji ścieków, odpadów nie spowodują znaczącego wzrostu ładunku zanieczyszczeń do środowiska.

Ochrona różnorodności biologicznej

Jednym ze wskaźników, które narzucają obowiązek zachowania części terenów, jako obszaru aktywnego przyrodniczo, jest procentowe określenie „minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej” w ramach danego terenu dla działki budowlanej.

Przez „udział powierzchni biologicznie czynnej” należy rozumieć część powierzchni działki, która nie może być zabudowana ani utwardzona nawierzchnią sztuczną, lecz zagospodarowana, jako tereny zieleni lub wodne

– do powierzchni biologicznie czynnej należą fragmenty zabudowy – tarasy, stropodachy – z wytworzoną warstwą gleby pokrytą roślinnością, a także nawierzchnie trawiaste urządzeń sportowych i rekreacyjnych.

Przy opracowywaniu projektu planu ogólnego kierowano się ustaleniami obowiązującego Studium uikzp gminy Gozdowo, w którym określono ogólne kierunki i politykę przestrzenną gminy oraz obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego dotyczące m.in. wskaźników zagospodarowania terenów i zabudowy, w tym dotyczącego minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

Zgodnie z powyższym projekt planu ogólnego zakłada przekształcenie w większości terenów obecnie użytkowanych rolniczo w tereny budowlane, więc w celu ochrony różnorodności biologicznej należy zadbać, by wskaźnik minimalnej powierzchni biologicznie czynnej był jak najwyższy, zaś udział powierzchni zabudowanej (nieczynnej biologicznie) zoptymalizowany. Wartość wskaźnika jest zróżnicowana w zależności od przeznaczenia terenów i ich specyfiki. Określony wskaźnik minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej jest główną wytyczną przy opracowaniu miejscowych planów stanowiących prawo miejscowe.

Zachowanie i wzbogacanie różnorodności biologicznej mają na celu ustalenia projektu planu ogólnego dotyczące wyznaczenia strefy otwartej SO obejmującej także istniejące lasy. W ramach ww. terenów obowiązuje ochrona istniejących zasobów poprzez prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej zmierzającej do zachowania bogactwa przyrodniczego. Na pozostałych terenach otwartych zajmowanych przez łąki i pastwiska, dolin rzek i cieków wodnych, grunty orne, tereny cmentarzy, sadów obowiązuje m.in. ochrona istniejących zespołów zieleni urządzonej, jak i ograniczony rozwój obszarów wzdłuż rzek oraz mniejszych cieków wodnych podtrzymanie dotychczasowego kierunku zagospodarowania, w tym ochrona przed zabudową, mają na celu zapewnienia ochrony wód powierzchniowych i ciągów ekologicznych.

Przy respektowaniu warunków zagospodarowania w poszczególnych strefach planistycznych mających na celu minimalizację zmian środowiska przyrodniczego, realizację ustaleń projektu planu nie spowoduje przerwania ciągłości przestrzennej aktywnych biologicznie terenów w obrębie obszaru objętego opracowaniem i w jego sąsiedztwie.

Proporcja terenów o różnych formach użytkowania

Rozwój zabudowy mieszkaniowej, (choć w mniejszym zasięgu niż wskazano w obowiązującym Studium uikzp gminy Gozdowo) oraz jej związania z aktywnością gospodarczą w gminie Gozdowo kosztem terenów otwartych, czynnych przyrodniczo jest naturalnym procesem, notowanym w wielu podobnych gminach. Propozycja terenów o różnym przeznaczeniu nie ulegnie znaczącym przeobrażeniom, raczej umocnią się obecne trendy rozwojowe zgodnie z polityką przestrzenną gminy.

Według przyjętego w projekcie planu ogólnego podziału obszaru gminy na strefy planistyczne, można wyróżnić trzy zasadnicze grupy:

- tereny zurbanizowane, w tym strefy: SW, SJ, SZ, SU, SP, SR, SI, SK,
- tereny zurbanizowane, ale z dużym udziałem zieleni w zagospodarowaniu, w tym zieleni urządzonej – parki – strefa SN, cmentarze – strefa SC,

- tereny czynne przyrodniczo obejmujące tereny użytkowane rolniczo – grunty orne, zieleń naturalną, tereny leśne, doliny rzeczne i cieków wodnych – strefa SO.

Prawidłowe kształtowanie zagospodarowania przy uwzględnieniu i zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania systemu przyrodniczego gminy zapewni stosowane się do zapisów zawartych w projekcie planu ogólnego.

3. Ocena wpływu projektowanego zagospodarowania na środowisko przyrodnicze, zdrowie ludzi oraz elementy środowiska kulturowego

(art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. e ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku... – tekst jednolity Dz.U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535)

Planowane zmiany zagospodarowania wpłyną na stan środowiska przyrodniczego i będą oddziaływać na jego poszczególne elementy. Ale pomimo bezpośredniego i stałego charakteru niektórych oddziaływań przy zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań technicznych, przekroczenie standardów, jakości środowiska określonych w przepisach prawnych jest mało prawdopodobne i nie powinno mieć znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

Przy identyfikacji znaczących oddziaływań na środowisko uwzględniono zarówno cechy projektowanych stref wielofunkcyjnych i potencjalnego ich oddziaływania (zasięg i czas trwania; intensywność; wielkość emisji i substancji; kumulacja z innymi przedsięwzięciami; emisja zagrożeń; częstotliwość i odwracalność oddziaływania), jak i lokalizację terenów przeznaczonych pod poszczególne funkcje (dotychczasowe przeznaczenie, jakość i zdolność do odtwarzania zasobów naturalnych; absorpcja cennego środowiska).

Na potrzeby identyfikacji potencjalnego wpływu na środowisko przyjęto, iż projektowane zmiany będą wiązać się z zajęciem kolejnych nowych terenów pod nowe funkcje, ze zmianą na części analizowanego obszaru dotychczasowego przeznaczenia terenu oraz z oddziaływaniem na etapie realizacji i funkcjonowania. Należy podkreślić, że w projekcie planu ogólnego powierzchnia terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową ulega zmniejszeniu w porównaniu do Studium uikzp z 2021 r., co wynika z przepisów dotyczących sporządzania planu ogólnego (powiązanie zapotrzebowania na tereny mieszkaniowe z prognozą demograficzną) i co w rezultacie zmniejszy możliwe zanieczyszczenia spowodowane budową nowych budynków.

Znaczące oddziaływania na środowisko mogą zaistnieć w wyniku realizacji i funkcjonowania przedsięwzięć, do których należą:

- droga wojewódzka Nr 560 oraz inne drogi publiczne o nawierzchni utwardzonej,
- systemy (obiekty i urządzenia) infrastruktury technicznej: sieć wodociągowa, kanalizacyjna, gazociągi wysokiego ciśnienia, linie elektroenergetyczne, stacje telefonii komórkowej, oczyszczalnia ścieków i ujęcia wód podziemnych,
- zabudowa mieszkaniowa, w tym letniskowa lub rekreacji indywidualnej wraz z towarzyszącą infrastrukturą o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 2 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody,

- pojedyncze przedsięwzięcia zaliczające się do mogących znacząco oddziaływać na środowisko i realizowane w strefie gospodarczej - terenach o funkcji usługowo-produkcyjno-składowej.

W przypadku przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, konkretne wielkości i zasięg ich wpływów zostaną określone na etapie procedury inwestycyjnej (poprzez wymaganie lub nie wymagania raportu OOS) i decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych w oparciu o obowiązujące przepisy prawa (ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko).

Ze względu na relatywnie niewielkie zmiany w zagospodarowaniu względem ustalonego w Studium uikzp z 2021 r. prognozowane oddziaływania zagospodarowania zostały opisane w odparciu o ww. dokument.

Projektowane zagospodarowanie będzie się wiązało z następującymi zjawiskami:

- wprowadzeniem gazów lub pyłów do powietrza – na skutek realizacji ustaleń projektu planu ogólnego zwiększy się emisja gazów i pyłów do powietrza; ww. proces będzie miał największy zakres na terenach działalności gospodarczej – produkcyjno-usługowej, a także na terenach zabudowy mieszkaniowej i obsługi komunikacyjnej – zwiększony ruch drogowy, prace budowlane i wykorzystanie samochodów ciężarowych. Ponadto umożliwienie eksploatacji powierzchniowej złóż kruszywa naturalnego (piaski i żwiry) również przyczyni się do wzrostu emisji gazów oraz pyłów do powietrza, głównie podczas prac wydobywczych oraz poprzez intensywniejszy ruch samochodowy związany z dojazdami do kopalni. Należy zaznaczyć, że obszar złoża jest już obecnie eksploatowany;
- wytwarzaniem odpadów – realizacja ustaleń projektu planu ogólnego wpłynie na zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów – wskutek uruchomienia nowych inwestycji i intensyfikacji już istniejących terenów budowlanych; należy zwrócić szczególną uwagę na rodzaj, ilość i sposób gospodarowania odpadami, by uchronić środowisko przyrodnicze (np. gleby, warstwy wodonosne) przed niekontrolowanym zanieczyszczeniem. Warto zaznaczyć, że odpowiednia polityka władz gminy w zakresie ochrony środowiska może znacznie wpłynąć na świadomość proekologiczną mieszkańców gminy, a tym samym przyczynić się do selektywnej i racjonalnej gospodarki odpadami;
- zmianą stosunków wodnych – uzbrajanie terenów powoduje osuszanie gruntów, co prowadzi do zmniejszenia uwilgocenia utworów przypowierzchniowych na skutek ubytku wody (postępujące przesuszenie terenów);
- wprowadzaniem ścieków do wód lub ziemi – intensyfikacja zagospodarowania oraz uruchomienie terenów inwestycyjnych, zwłaszcza terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej z zakresu turystyki, sportu i rekreacji, wpłynie na zwiększenie produkcji ścieków, które będą musiały być odpowiednio utylizowane; należy zabronić wprowadzania ścieków do wód i ziemi;
- wykorzystywaniem zasobów środowiska – na terenie objętym opracowaniem znajdują się udokumentowane złoża kopalin (piaski i żwiry), z których część będzie można eksploatować zgodnie z warunkami ustalonymi w decyzjach koncesyjnych, po eksploatacji złoża istnieje obowiązek rekultywacji zdegradowanego terenu;

- zanieczyszczeniem gleby lub ziemi – ruch komunikacyjny będzie miał wpływ na emisję zanieczyszczeń produktów spalania paliw na tereny położone w ich bezpośrednim sąsiedztwie; na obszarze objętym analizą nie przewiduje się lokalizacji obiektów, których funkcjonowanie mogłoby przy respektowaniu przepisów powodować zanieczyszczenie gleby lub ziemi; projektowane zagospodarowanie w formie eksploatacji powierzchniowej pozbawi przedmiotowy teren warstwy glebowej; prace eksploatacyjne oraz zjawiska z tym związane – wzmożony ruch pojazdów oraz osób, zwiększone zapylenie, emisja gazów, mogą przyczynić się do pogorszenia stanu gleb nienaruszonych mechanicznie, położonych w bezpośrednim sąsiedztwie terenu eksploatacji. Także intensywna gospodarka rolna może przyczynić się do przekształcenia chemizmu gleb i stepowienia;
- przekształceniem naturalnego ukształtowania terenu – w związku z wykopami pod fundamenty nastąpi naruszenie wierzchniej warstwy gleby; lokalizacja zabudowy na obszarze objętym opracowaniem wpłynie, zatem na naturalne ukształtowanie terenu; nastąpi przekształcenie naturalnego ukształtowania terenu w miejscach ich eksploatacji, zmieni się morfologia terenu w obszarach wyrobisk, prace eksploatacyjne mogą uruchomić erozję wodną, czyli proces niszczenia powierzchniowych warstw gleby na zboczach, uruchomienie procesów osuwiskowych w zasięgu skarp;
- oddziaływaniem na roślinność i świat zwierzęcy - w związku z realizacją zasady tworzenia zwartej przestrzennej struktury osadnictwa i zajęcia agrocenoz, na większości terenów nie nastąpi fragmentacja siedlisk i utrudnienia w migracji zwierząt, może nastąpić sukcesja wtórna powodująca zmniejszanie areału cennych zbiorowisk roślinnych, ułatwienie rozprzestrzeniania się gatunków synantropijnych, obcych i wnikanie ich do otaczających ekosystemów; zieleń urządzona na powierzchniach biologicznie czynnych w powiązaniu z niską intensywnością zabudowy wzbogaca różnorodność szaty roślinnej w stosunku do rolniczego otoczenia (roślinność pól uprawnych i ruderalna zostanie zastąpiona przez synantropijną związaną z siedzibami ludzkimi), słabe wzajemne wzbogacanie biologiczne poszczególnych skupisk zieleni poprawią między innymi zalesienia, zadrzewienia oraz zachowanie przestrzeni otwartych w postaci ciągów ekologicznych. Konflikty na linii urbanizacja, a ekosystemy mogą wystąpić w przypadku zbliżania zabudowy do kompleksów leśnych - im bliżej zabudowy tym płyty siedlisk są mniejsze i bardziej przekształcone,
- emitowaniem hałasu – nastąpi wzrost emisji hałasu na poszczególnych terenach największymi emitarami będą tereny produkcyjno-usługowe (niechronione akustycznie na podstawie przepisów odrębnych) oraz szlaki komunikacyjne; należy zwrócić szczególną uwagę na stosowanie się do obowiązujących norm i przepisów hałasowych oraz do ustaleń projektu planu ogólnego na terenach nienormowanych akustycznie a graniczących z terenami podlegającymi takiej ochronie; klimat akustyczny ulegnie zmianie także ze względu na prowadzenie prac wydobywczych – generowany hałas związany będzie z funkcjonowaniem maszyn i urządzeń wydobywających kruszywo, wzmożonym ruchem samochodów – głównie ciężarowych, a także przebywaniem i funkcjonowaniem ludzi na obszarze wydobywania;

- emitowaniem pól elektromagnetycznych – proponowane w ramach projektu planu ogólnego zagospodarowanie nie będzie wiązać się z emitowaniem pól elektromagnetycznych, jednak istniejące linie 400 kV i 110 kV i możliwość ich rozbudowy będą generowały uciążliwości w tym zakresie;
- zanieczyszczeniem odpadami stałymi – „dzikie” wysypiska;
- zmianą krajobrazu – z przestrzeni rolniczej na zabudowany oraz przemysłowy;
- ryzykiem wystąpienia poważnych awarii – na terenach objętych opracowaniem nie przewiduje się lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia awarii, o których mowa w przepisach odrębnych.

Wpływ ustaleń projektu planu ogólnego na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego:

- ludzie i ich zdrowie – poprzez ustalone przeznaczenie i delimitację stref planistycznych projekt planu ogólnego nakłada na obecnych i przyszłych użytkowników terenu obowiązki i ograniczenia wynikające ze szczególnych warunków przyrodniczych. Ich realizacja i przestrzeganie powinno zapewnić użytkownikom terenów w ramach obszaru opracowania i w jego bezpośrednim sąsiedztwie warunki niezagrożające zdrowiu i życiu; jednym z celów sporządzania dokumentu planu ogólnego jest optymalizacja warunków życia mieszkańców i użytkowników terenów poprzez uwzględnienie przy projektowaniu wymagań ochrony zdrowia i bezpieczeństwa ludzi.

Jednym z elementów oddziaływania projektowanego zagospodarowania na zdrowie przyszłych użytkowników terenu może być hałas.

Zgodnie Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, w projekcie planu ogólnego wyznaczone zostały tereny, które należy chronić przed hałasem, w celu zapewnienia najlepszego stanu akustycznego środowiska, są to następujące tereny:

- zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży – zaliczone do kategorii nr 2 dopuszczalnego poziomu hałasu w dB;
- tereny rekreacyjno-wypoczynkowe – zaliczone do kategorii nr 3 dopuszczalnego poziomu hałasu w dB.

Tabela 6. Dopuszczalne poziomy hałasu dla terenów objętych opracowaniem i wyznaczonych w projekcie planu ogólnego podlegających ochronie akustycznej

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L_{Aeq D} przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	L_{Aeq N} przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	L_{Aeq D} przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	L_{Aeq N} przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1	a) Strefa ochronna "A" uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2	a) <u>Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej</u> b) <u>Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży²⁾</u> c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) <u>Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe²⁾</u> d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	68	60	55	45

Zródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 112)

Ochrona ww. terenów przed hałasem powinna polegać na:

- utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie,
- zmniejszaniu poziomu hałasu, co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Pozostałych terenów, tj. terenów zabudowy usługowej, terenów zabudowy produkcyjno-usługowej, terenów eksploatacji powierzchniowej, terenów komunikacji, urządzeń gospodarki wodnej nie zakwalifikowano do podlegających ochronie przed hałasem, są to tereny nienormowane akustycznie.

- rośliny, zwierzęta – ustalone przeznaczenie i delimitacja stref planistycznych w projekcie planu ogólnego ma na celu ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko, w tym na świat zwierząt; należy jednak

podkreślić, że uruchomienie nowych terenów inwestycyjnych kosztem terenów niezainwestowanych zawsze wpływa negatywnie na świat zwierząt i roślin, tj. przecięcie obszarów migracyjnych zwierząt oraz częściową lub całkowitą dewastację i degradację pokrywy roślinnej. W przypadku realizacji zbiorników wodnych, dolesień oraz postulowanych nasadzeń śródpolnych i wzdłuż cieków mogą nastąpić zauważalne korzyści dla środowiska przyrodniczego. Sąsiedztwo w/w obiektów i terenów może stać się ostoją ptaków wodnoblotnych oraz innych zwierząt i roślin żyjących w takich warunkach środowiskowych. Eksploatacja powierzchniowa wymusza z kolei konieczność pozbawienia terenu szaty roślinnej łącznie z wierzchnią warstwą gleby oraz zalegających pod nią skał luźnych. Skutkuje to całkowitym odkryciem terenu, a co za tym idzie również migracją zdecydowanej większości populacji zwierząt na tereny sąsiednie. Degradacja terenu następuje stopniowo, w związku, z czym przedstawiciele świata zwierząt zamieszkujący ten teren mają czas na znalezienie nowych siedlisk oraz terenów łownych i lęgowych w sąsiednich lasach, łąkach, pastwiskach oraz na gruntach rolnych. Należy podkreślić, że na terenie odkrywki mogą znaleźć schronienie inne gatunki roślin i zwierząt przystosowane do życia w takim środowisku np. sucholubne trawy rosnące na hałdach czy jaskółki brzegówki zakładające gniazda m.in. w skarpach powstałych w wyniku eksploatacji powierzchniowej.

Po zakończeniu eksploatacji oraz procesu rekultywacji, stopniowo wraz z sukcesywnym, zarastaniem terenu przez roślinność niską i wysoką, nastąpi powolny napływ poszczególnych gatunków zwierząt.

- wody powierzchniowe, jednolite części wód powierzchniowych (JCWP): realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie powinna w istotny sposób wpłynąć na stan czystości wód powierzchniowych przy zastosowaniu się do zasad dotyczących głównie racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi, tworzenia warunków pełnej dostępności do dobrej, jakości wody wszystkim mieszkańcom, zapewnianie standardów jakościowych zgodnych z wymaganiami norm krajowych i europejskich a także budowę sieci wodociągowej na terenach rozwojowych. Przewidywany rozwój obszarów zainwestowania, narzuca odpowiednie rygory i konieczność podejmowania szerszych działań, prowadzących do uregulowania stanu odprowadzania ścieków w sposób bezpieczny dla środowiska i zgodny z wymaganiami jego ochrony na wszystkich zagospodarowanych terenach gminy. W przypadku realizacji na terenie gminy zbiorników wodnych, pełniących funkcje retencyjne i rekreacyjno-estetyczne zmianie ulegną niewątpliwie stosunki wodne. Zwiększą się zasoby wody, której wykorzystanie możliwe będzie do uzupełniania rosnącego zapotrzebowania na wodę (np. w rolnictwie poprzez nawadnianie przesuszonych gleb), wyrównywania przepływów w cieku dzięki kierowaniu falą wezbraniową oraz do zapewnienia mieszkańcom atrakcyjnych warunków do wypoczynku i rekreacji.
- Analiza i ocena zapisów projektu planu ogólnego na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP): Ustalone w projekcie planu ogólnego przeznaczenie i delimitacja stref planistycznych starają się chronić wody powierzchniowe przed degradacją i zanieczyszczeniem. Gmina na całym obszarze jest zwodociągowana i cały czas poprawiany jest jej stan techniczny. Priorytetowym zadaniem jest uporządkowanie

gospodarki ściekowej poprzez realizację sieci kanalizacyjnej na całym jej terenie oraz poprawę stanu technicznego oczyszczalni ścieków na terenie Gozdowa i Lelic.

Dla nowych przedsięwzięć inwestycyjnych na terenach działalności gospodarczej należy stosować maksymalną retencję. Wody opadowe z terenów przemysłowo-usługowych oraz innych powierzchni potencjalnie zanieczyszczonych powinny być poddane oczyszczeniu w celu usunięcia piasku, zawiesin i zanieczyszczeń ropopochodnych.

Na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy obligatoryjnie wprowadzać zapisy mające na celu ochronę wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami.

- Ocena możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” dla zidentyfikowanych części wód powierzchniowych: biorąc pod uwagę charakterystykę JCWP „Skrwa od Chroponianki do ujścia”, „Dopływ spod Romatowa”, „Dopływ spod Piastowa”, „Sierpienica od Dopływu spod Drobina do ujścia”, „Sierpienica do Dopływu spod Drobina” i „Wierzbica” w granicach, których znajduje się teren gminy ujęty w opracowaniu (tj. typ, status, oceny stanu i ryzyka, a także derogacje) i ustalenia zawarte w projekcie planu ogólnego należy stwierdzić, że nie nastąpi pogorszenie JCWP, a w rezultacie cele środowiskowe ujęte w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” nie będą zagrożone.
- wody podziemne, jednolite części wód podziemnych (JCWPd): realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie powinna w istotny sposób wpłynąć na stan czystości wód podziemnych przy zastosowaniu się zasad dotyczących głównie racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi, tworzenia warunków pełnej dostępności do dobrej, jakości wody wszystkim mieszkańcom, zapewnianie standardów jakościowych zgodnych z wymaganiami norm krajowych i europejskich a także budowę sieci wodociągowej na terenach rozwojowych. Przewidywany rozwój obszarów zainwestowania, narzuca odpowiednie rygory i konieczność podejmowania szerszych działań, prowadzących do uregulowania stanu odprowadzania ścieków w sposób bezpieczny dla środowiska i zgodny z wymaganiami jego ochrony na wszystkich zagospodarowanych terenach gminy. Powiększenie terenów zainwestowania, a co za tym idzie także zwiększony pobór wody pitnej z warstw wodonośnych znajdujących się pod ziemią nie wpłynie negatywnie na ich zwierciadło. Wielkość nowych terenów, przewidzianych do uruchomienia inwestycyjnego nie rodzi obawy nadmiernego wykorzystywania wody, które mogłoby spowodować powstanie leja depresyjnego, groźnego dla istniejącej równowagi w środowisku. W wyniku eksploatacji powierzchniowej narażone na zanieczyszczenia są wody podziemne. Usunięcie wierzchniej warstwy gleby oraz skały luźnej pozbawia wody podziemne na tym obszarze określonej miąższości naturalnej ochrony filtracyjnej. W zależności od głębokości zalegania pierwszego poziomu wodonośnego, zalegające nad nim warstwy skalne mogą być wystarczające dla odpowiedniej filtracji, ale również ich miąższość może być na tyle mała, aby wody opadowe wraz ze wszystkimi nieczystościami zebranymi z powierzchni gruntu infiltrowały do poziomów wodonośnych, pogarszając stan czystości wód. Należy jednak podkreślić, że działalność eksploatacyjna nie powinna od-

grywać większego wpływu na stan czystości wód podziemnych. Poza ewentualną możliwością wystąpienia zanieczyszczenia wód podziemnych, innym problemem jest możliwość obniżenia lustra wód podziemnych. Uzależnione jest to od głębokości ich zalegania oraz od planowanej głębokości odkrywki. W przypadku przecięcia przez odkrywkę poziomów wodonośnych, może nastąpić obniżenie zwierciadła wód podziemnych. Zmiana stosunków wodnych może mieć charakter miejscowy i zmienny w zależności od warunków atmosferycznych, przemieszczania się prac oraz czasu trwania prac.

– Analiza i ocena zapisów projektu planu ogólnego na jednolite części wód podziemnych (JCWPd):

Ustalone w projekcie planu ogólnego przeznaczenie i delimitacja stref planistycznych starają się chronić wody podziemne przed degradacją i zanieczyszczeniem. Gmina jest w pełni zwodociągowana. Wiejskie ujęcia wód podziemnych są pod stałym nadzorem, podobnie jak korzystanie z zasobów wód podziemnych, których ochrona odbywa się m. in. poprzez stosowanie rygorów określonych w decyzjach zasobowych i pozwoleniach wodnoprawnych.

Dla nowych przedsięwzięć inwestycyjnych na terenach działalności gospodarczej należy stosować maksymalną retencję. Wody opadowe z terenów przemysłowo-usługowych oraz innych powierzchni potencjalnie zanieczyszczonych powinny być poddane oczyszczeniu w celu usunięcia piasku, zawiesin i zanieczyszczeń ropopochodnych.

Na etapie sporządzania miejscowych planów należy obligatoryjnie wprowadzać zapisy o charakterze proekologicznym i ochronnym w stosunku do wód podziemnych np. zakaz budowy ujęć własnych, zakaz odprowadzenia nieoczyszczonych ścieków wprost do gruntu, wskaźniki zanieczyszczeń w ściekach odprowadzanych do systemu kanalizacji nie mogą przekraczać norm określonych w przepisach, o jakości ścieków wprowadzanych do komunalnych urządzeń kanalizacyjnych lub w przepisach lokalnych, do czasu faktycznej rozbudowy kanalizacji sanitarnej i zapewnienia możliwości podłączenia do niej dopuszcza się stosowanie atestowanych zbiorników bezodpływowych (z uwzględnieniem przepisów odrębnych) tylko, jako rozwiązań tymczasowych, wody opadowe z utwardzonych powierzchni i innych powierzchni potencjalnie zanieczyszczonych należy oczyszczać przed wprowadzeniem do odbiornika z piasku, błota i zanieczyszczeń ropopochodnych na odpowiednich urządzeniach podczyszczających, lokalizowanych w granicach odwadnianych terenów na wprowadzanie ścieków do wód powierzchniowych i do ziemi należy uzyskać pozwolenie wodnoprawne.

– Ocena możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” dla zidentyfikowanych części wód podziemnych: biorąc pod uwagę charakterystykę JCWPd PLGW200048, w granicach, której znajduje się teren gminy ujęty w opracowaniu (tj. właściwości fizyczne i chemiczne, oceny ryzyka ilościowego oraz chemicznego, a także derogacje) i ustalenia zawarte w projekcie planu ogólnego należy stwierdzić, że nie nastąpi pogorszenie JCWPd, a w rezultacie cele środowiskowe ujęte w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” nie będą zagrożone.

– powietrze – uruchomienie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej a także

eksploatacja kopalin wpłynie na stan powietrza poprzez emisję zanieczyszczeń do atmosfery; w celu zminimalizowania potencjalnie negatywnych oddziaływań, każdy podmiot będący źródłem zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery jest zobligowany do przestrzegania uregulowań prawnych (przepisy szczegółowe, w tym normy emisyjne). Nie przewiduje się, znaczących odkształceń parametrów, jakości powietrza;

- powierzchnię ziemi i gleby – realizacja ustaleń projektu planu ogólnego wpłynie negatywnie na stan powierzchni ziemi i gleby w miejscach przeznaczonych dla rozwoju zainwestowania – wyrównywanie terenów związane z pracami budowlanymi, wykopy fundamentowe pod nowymi budynkami i ciągami komunikacyjnymi, proces unieczynnienia gleb – są procesami nieodłącznie związanymi z uruchomieniem nowych inwestycji; Przekształcenia związane z eksploatacją kopalin spowodują naruszenie próchnicznej warstwy gleby, stabilności ekosystemów glebowych, zniszczenie pokrywy glebowo – roślinnej oraz trwałe naruszenie hipsometrii terenu. W wyniku prac eksploatacyjnych może wystąpić erozja wodna – proces niszczenia powierzchniowych warstw gleby na zboczach polegający na wymywaniu i unoszeniu cząstek gleby przez spływające wody;
- ekosystemy i krajobraz – realizacja ustaleń projektu planu ogólnego spowoduje zmianę istniejącego na części obszaru gminy krajobrazu antropogenicznego z typu rolniczego (pól uprawnych) na krajobraz zabudowany. Pojawienie się zieleni urządzonej, wkomponowanej i nawiązującej do istniejącego krajobrazu naturalnego będzie korzystną zmianą zarówno pod względem krajobrazowym jak i estetycznym. Z punktu widzenia ekologii krajobrazu za korzystną można uznać drobnoprzestrzenną, mozaikową strukturę pól, łąk, lasów, wód powierzchniowych i osadnictwa wiejskiego. Na terenach eksploatacji kopalin nastąpi zmiana istniejącego krajobrazu w fazie eksploatacji kopalin. Po zakończonym procesie wydobywczym i rekultywacji terenu, obszar pozostanie elementem dominującego krajobrazu: mozaiki pól uprawnych, łąk, kęp zadrzewień i zakrzewień, lasów, wpisując się w już istniejące w sąsiedztwie zagospodarowanie i szatę roślinną. Przewiduje się rekultywację terenu prowadzoną w kierunku leśnym, poprzez zadrzewienie i zakrzewienie wyrobiska oraz wodnym, co przyczyni się do poprawy walorów krajobrazowych terenu;
- klimat – projekt planu ogólnego nie będzie miał wpływu na ponadlokalne warunki klimatyczne gminy. Nie wystąpi również oddziaływanie zmieniających się warunków klimatycznych i środowiskowych na ustalenia projektu planu ogólnego. W wyniku przeprowadzonych zmian dojdzie jedynie do zaburzeń ogólnego przewietrzania w miejscach powstawania nowej zabudowy. Mogą też powstać lokalne anomalie związane z odkrywką i hałdami. Planowanymi obiektami przestrzennymi, które mogą mieć korzystny wpływ na omawiany komponent środowiska przyrodniczego są zbiorniki wodne. Korzystne dla klimatu lokalnego będą również dolesienia;
- zasoby naturalne – zmniejszenie zasobów kopalin pospolitych przez dopuszczenie eksploatacji złóż kruszywa naturalnego;
- zabytki i dobra materialne – projekt planu ogólnego nie będzie miał negatywnego wpływu na zabytki

i dobra kultury współczesnej, pozostają one w dotychczasowym użytkowaniu z możliwością zmiany funkcji w ramach określonych profili funkcjonalnych w strefach planistycznych;

- obszar Natura 2000 – Europejska sieć ekologiczna Natura 2000 to spójny system obszarów chronionych wyznaczonych na obszarze Unii Europejskiej na podstawie zapisów Dyrektywy Siedliskowej i Ptasiej. Celem tworzenia sieci jest umożliwienie zachowania siedlisk przyrodniczych oraz gatunków uznanych za ważne dla Wspólnoty we właściwym stanie ochrony (w ich naturalnym zasięgu) lub tam gdzie jest to stosowne – odtworzenie takiego stanu. Podstawową zasadą ochrony stosowaną na obszarach Natura 2000 jest zasada niepogarszania stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków wynikająca z treści art. 6 ust. 2 Dyrektywy Siedliskowej. Na obszarach Natura 2000 dozwolone jest prowadzenie dowolnego typu przedsięwzięć, pod warunkiem, że ich realizacja nie prowadzi do pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla ochrony których wyznaczono dany obszar, ani do innych form negatywnego wpływu na te gatunki. Zgodnie z art. 6 ust. 3 Dyrektywy Siedliskowej, każdy plan lub przedsięwzięcie, które nie jest bezpośrednio związane lub konieczne do zagospodarowania terenu, ale które może na nie w istotny sposób oddziaływać, zarówno oddzielnie, jak i w połączeniu z innymi planami lub przedsięwzięciami, podlega odpowiedniej ocenie jego skutków dla danego terenu z punktu widzenia założeń ochrony.

Na obszarach Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Realizacja przedsięwzięć, które mogą wywierać znaczący wpływ negatywny na stan siedlisk i gatunków chronionych na obszarze Natura 2000 może być dopuszczalna tylko w wyjątkowych przypadkach i wobec braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli spełnione są przesłanki opisane w art. 6 ust. 4 Dyrektywy siedliskowej oraz pod warunkiem wykonania działań kompensujących (kompensacji przyrodniczej), zapewniających właściwe funkcjonowanie i spójność całej sieci Natura 2000 (tzn. w pełni lub z nawiązką rekompensujących straty siedlisk i/lub gatunków, jakie nastąpią w związku z realizacją przedsięwzięcia). W przypadku realizacji przedsięwzięcia innego niż mogące oddziaływać znacząco na środowisko winno się wnikliwie rozważyć przed wydaniem decyzji lub przyjęciem zgłoszenia jego realizacji, czy może ono potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000.

Na obszarach Natura 2000 nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem urządzeń i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybna, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000.

Na terenie gminy Gozdowo oraz w najbliższym sąsiedztwie jej granic (w odległości około 5 km), nie występują obszary Natura 2000. W związku z powyższym, realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie będzie miała wpływu na stan siedlisk i gatunków chronionych na obszarach Natura 2000.

Przewidywane przekształcenia środowiska na skutek realizacji sformułowanych ustaleń w projekcie planu ogólnego będą się wiązać z niżej wymienionymi rodzajami oddziaływań:

- bezpośrednie – zmiana krajobrazu na krajobraz zurbanizowany i przemysłowy, hałas komunikacyjny, emisje pyłowo-gazowe, energetyczne i z silników pojazdów, zmiana stosunków wodnych (osuszanie w wyniku budowy systemów infrastruktury technicznej), zniszczenie warstwy gleby biologicznie czynnej (zabudowa techniczna);
- pośrednie i wtórne – presja na tereny przyległe - świat roślinny i zwierzęcy (przenikanie roślinności synantropijnej w roślinność naturalną i półnaturalną w sąsiedztwie zabudowy), ingerencja w strukturę ekologiczną, zmiana warunków siedliskowych, różnorodności biologicznej i dynamiki populacji, ochrona wód gruntowych – uporządkowana gospodarka ściekowa, poprawa stosunków wodnych i wzrost bioróżnorodności – zalesianie i zieleń urządzone, zmiana stosunków wodnych przy eksploatacji kopalni, poprawa powiązań ekologicznych w przypadku zalesień łącznikowych oraz przez utrzymanie przestrzeni otwartej kształtowanej w ramach ciągów ekologicznych;
- skumulowane – jednoczesny wpływ na wszystkie elementy środowiska: stosunki wodne, morfologię terenu, krajobraz, świat roślinny oraz zwierzęcy, warunki higieny atmosfery (np. w trakcie budowy) oraz wspólne oddziaływanie z innymi przedsięwzięciami – połączone działanie skutków analizowanych przedsięwzięć (zabudowy mieszkaniowej, usługowo–produkcyjno–składowej, eksploatacji kopalni i lokalizacji turbin wiatrowych) i innych działań (głównie funkcjonowanie istniejącej zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej, usługowej, komunikacji i eksploatacji kopalni) powyższe spowoduje wzrost ładunków zanieczyszczeń do środowiska w stosunku do planowanych przedsięwzięć w ramach określonych stref planistycznych. W konsekwencji realizacji zabudowy mieszkaniowej, usługowej i usługowo – produkcyjno – składowej nastąpi też rozbudowa układu drogowego i sieci infrastruktury. Zakłada się, że zastosowane rozwiązania techniczne i zasady zagospodarowania w zakresie urządzeń chroniących środowisko zminimalizują wpływy, na jakość wód, atmosfery, świat roślinny i zwierzęcy;
- krótkoterminowe – hałas i wibracje spowodowane pracą sprzętu budowlanego (zabudowa, eksploatacja kopalni), pylenie przy procesach wydobywczych;
- średnioterminowe i długoterminowe – hałas komunikacyjny, przemysłowy, emisje pyłowo-gazowe ze środków transportu i energetyczne, ład przestrzenny poprzez udostępnianie prawnie przygotowanych terenów – w tym ukierunkowany ruch turystyczny, wzrost znaczenia elementów roślinnych krajobrazu (zieleń urządzone na powierzchniach biologicznie czynnych, zalesienia), wprowadzenie nowych gatunków roślin i zwierząt - synantropizacja;
- stałe i chwilowe – hałas komunikacyjny, przemysłowy (wiatraki), emisje pyłowo-gazowe ze środków transportu i energetyczne, zmiana krajobrazu (wiatraki);

- pozytywne – uporządkowanie przestrzeni i wyznaczenie maksymalnego zasięgu rozwoju jednostek osadniczych, ograniczenie spływu substancji biogenych, większa bioróżnorodność (nowe nasadzenia), konwersja źródeł energii, uporządkowana gospodarka ściekowa, na zdrowie ludzi - zapewnienie kontaktu z zielenią w miejscu zamieszkania;
- negatywne – geomechaniczne przekształcenie części terenu - zabudowa techniczna i eksploatacja kopalni, fragmentaryczna zmiana charakteru krajobrazu.

Biorąc pod uwagę charakter polityki przestrzennej – ekstensywna zabudowa, określone standardy zagospodarowania przedsięwzięć:

- zasadniczo powielenie terenów wskazanych w Studium uikzp dla rozwoju urbanizacji (poza mniejszą powierzchnią terenów dla zabudowy mieszkaniowej i pojedynczymi dodatkowymi terenami),
- ograniczenie zabudowy do terenów w istniejących układach komunikacyjnych i systemach uzbrojenia terenu,
- tworzenie zwartej struktury osadniczej,
- zapobieganie izolacji siedlisk przez kształtowanie ciągów ekologicznych wzdłuż dolin, kanałów, cieków i na terenach użytków rolnych wyłączonych spod zabudowy,
- ochrona istniejących ekosystemów leśnych i zwiększenie pokrycia terenów drzewostanem (dolesienia, zieleń urządzona),
- zdolność samooczyszczania się środowiska,
- ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych – określenie zasad zagospodarowania poprzez równoważenie interesów środowiska i potrzeb rozwojowych,
- ekstensywne zagospodarowanie,
- dotrzymanywane standardy środowiska

i potencjalne zmiany stanu środowiska, nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji ustaleń projektu planu ogólnego.

4. Możliwości ograniczenia negatywnego oddziaływania ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko przyrodnicze

(art. 51 ust. 2 pkt 3 lit. a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku... – tekst jednolity Dz.U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535)

Projekt planu ogólnego został sporządzony na podstawie analiz obecnego zagospodarowania, obowiązujących planów miejscowych, ustaleń zawartych w obowiązującym Studium uikzp z 2021 r., wniosków mieszkańców, władz gminy i instytucji. Podczas jego sporządzania kierowano się zasadami zrównoważonego rozwoju. Rozwiązania przedstawione w niniejszym projekcie uwzględniają w wyważony sposób potrzeby społeczne, ochrony środowiska, rozwoju gospodarczego i ograniczeń prawnych.

Możliwość ograniczenia negatywnych ustaleń projektu planu ogólnego należy upatrywać w nakładaniu inwestorów do jak najbardziej restrykcyjnego stosowania się do ustaleń wynikających z obowiązujących dokumentów planistycznych sporządzonych dla terenu gminy (m.in. projektowany plan ogólny, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, opracowanie ekofizjograficzne) traktujących cele ochrony przyrody i krajobrazu, jako priorytet.

Ustalone w projekcie planu strefy planistyczne i wskaźniki zagospodarowania i kształtowania poszczególnych terenów należy traktować, jako zalecane minimum w procesie ochrony zasobów środowiska przyrodniczego. Ograniczeniem oddziaływania ustaleń planu na środowisko są przyjęte rozwiązania w zakresie sytuowania stref planistycznych i określonych w nich wskaźników zagospodarowania do zasobów i walorów środowiska przyrodniczego: tworzenie zwartej struktury jednostek osadniczych (głównie ograniczenie rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej), określenie dla stref planistycznych sytuowanych w obszarach chronionych wskaźników zagospodarowania dostosowanych do chłonności środowiska (np. niższych wartości powierzchni zabudowy i większego udziału powierzchni biologicznie czynnej), pozostawienie, jako strefy otwartej SO terenów wrażliwych przyrodniczo, dolin rzek, kanałów, lasów, podmokłości.

5. Rozwiązania alternatywne do projektu planu ogólnego

(art. 51 ust. 2 pkt 3 lit. b ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku... – tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535)

Niniejszy projekt planu ogólnego określa jedynie kierunek przeobrażeń poszczególnych terenów, natomiast sama realizacja zapisów zawartych w ww. opracowaniu i ich skutek zależy przede wszystkim od stopnia zaangażowania w problemy ekologiczne gminy Gozdowo władz samorządowych oraz samych inwestorów poprzez uściślenie zasad zagospodarowania określanych w planach miejscowych i decyzjach o warunkach zabudowy. Zaproponowane w projekcie planu ogólnego rozwiązania w zakresie przeznaczenia terenów, sposobu ich zagospodarowania gwarantują prawidłowe funkcjonowanie omawianego obszaru.

Alternatywnym rozwiązaniem w stosunku do projektu planu ogólnego byłoby niewprowadzanie proponowanych zmian w analizowanym obszarze i pozostawienie ustaleń obecnie obowiązującego Studium uikzp z 2021 r., za wyjątkiem zmniejszenia terenów mieszkaniowych, co jest niemożliwe ze względów formalnych – brak zatwierdzenia planu ogólnego skutkuje paraliżem inwestycyjnym poza obszarami określonymi w obowiązujących miejscowych planach.

Innym rozwiązaniem jest umożliwienie zmiany poszczególnych funkcji terenów z jednoczesnym wprowadzeniem zapisów zaostrzających kwestie proekologiczne (np. podwyższenie wskaźnika minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, czy obniżenie wskaźnika maksymalnej powierzchni zabudowy). Byłoby to korzystniejsze z punktu widzenia ochrony środowiska, lecz stałyby w sprzeczności z polityką funkcjonalno-przestrzenną gminy wyrażoną w dotychczas obowiązujących dokumentach.

Rozwiązaniem alternatywnym, które może zaistnieć, może być również niski stopień lub brak realizacji ustaleń Studium wynikające z dynamii procesów społeczno-gospodarczych.

6. Przewidywane metody analizy realizacji projektowanego dokumentu

(art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. c ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku... – tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535)

Projekt planu ogólnego został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu planowania przestrzennego i ochrony środowiska. Realizacja ustaleń przedmiotowego projektu planu wymaga kontroli i oceny, jakości poszczególnych elementów środowiska. Do kontrolowania i egzekwowania przestrzegania przepisów ochrony środowiska niezbędna jest wiarygodna wiedza o stanie środowiska, która jest zapewniana w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W miarę potrzeb możliwe jest tworzenie lokalnych sieci monitoringu zapewniających śledzenie i kontrolowanie wpływu najbardziej szkodliwych punktowych lub obszarowych źródeł zanieczyszczenia.

Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu są następujące:

- prowadzenie rejestru miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- rejestrowanie wniosków o sporządzenie miejscowych planów lub ich zmianę,
- prowadzenie rejestru decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- gromadzenie materiałów z nimi związanych,
- rejestrowanie wniosków o zmianę funkcji terenu,
- rejestrowanie wniosków o zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze,
- rejestrowanie wniosków o zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne,
- ocena zgodności wydanych pozwoleń budowlanych z projektem planu,
- ocena i aktualizacja form ochrony przyrody i najcenniejszych siedlisk przyrodniczych,
- oceny rozwoju gospodarczego (przedsiębiorczości, przemian struktury agrarnej, rozwoju budownictwa, wzrostu/spadku lesistości),
- określenie powierzchni urządzonych terenów zieleni,
- ocena warunków i jakości klimatu akustycznego;

wykonywane raz na 4 lata.

Ponadto metoda analizy realizacji projektowanego dokumentu może polegać na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów dokonanych w ramach państwowego monitoringu środowiska, a także innych dostępnych wyników pomiarów i obserwacji, np.:

- ocenie jakości powietrza i stanu sanitarnego,
- ocenie, jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- badaniu i ocenie, jakości gleb,
- ocenie warunków i jakości klimatu akustycznego,
- ocenie systemu gospodarki odpadami,
- przeglądy ekologiczne w przedsięwzięciach mogących znacząco oddziaływać na środowisko;

wykonywane w cyklach określonych w przepisach odrębnych.

Propozycja wskaźników służących analizie, jakości środowiska:

- zwodociągowanie obszaru gminy (%),
- liczba gospodarstw podłączonych do sieci wodociągowej (ilość, %),
- długość sieci wodociągowej (km),
- liczba osób korzystających z sieci wodociągowej (ilość),
- powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci wodociągowej (km², %),
- jakość wody w sieci wodociągowej (klasa),
- liczba ujęć wody (szt.) i ich wydajność (ilość, m³/h),
- pobór wód na terenie gminy (tys. m³/rok),
- skanalizowanie obszaru gminy (%),
- długość sieci kanalizacyjnej (km),
- liczba gospodarstw podłączonych do kanalizacji (ilość, %),
- liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej (ilość),
- powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci kanalizacyjnej (km², %),
- gospodarstwa podłączone do kanalizacji (ilość, %),
- gospodarstwa wyposażone w bezodpływowe zbiorniki na nieczystości (szambo) (ilość, %),
- liczba przydomowych/indywidualnych oczyszczalni ścieków (szt.),
- ilość ścieków odprowadzanych z terenu gminy (tys. m³/rok),
- jakość wód Sierpienicy i Wierzbicy,
- długość rowów melioracyjnych (km),
- stan techniczny rowów melioracyjnych,
- powierzchnia zmeliorowana gminy (m²) i stan techniczny rowów melioracyjnych,
- wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz stanu imisji (liczba punktów pomiarowych, w których notowane są przekroczenia norm stężeń (Mg/rok)),
- liczba zmodernizowanych systemów ciepłowniczych (szt.),
- liczba instalacji ogrzewania wykorzystujących odnawialne źródła energii (energia wodna, wiatrowa, geotermalna, słoneczna, biomasy (szt.)) oraz jej udział w ogóle (%),
- liczba instalacji ogrzewania w oparciu o paliwa o niskim wskaźniku emisyjnym (szt.) oraz jej udział w ogóle (%),
- liczba instalacji ogrzewania w oparciu o źródła powodujące niską energię (węgiel kamienny) (szt.) oraz jej udział w ogóle (%),
- ilość wytwarzanych odpadów ogółem i na jednego mieszkańca (Mg/rok, kg/mieszkańca/rok),
- odsetek odpadów komunalnych składowany na wysypiskach (%),

- poziom odzysku odpadów zbieranych selektywnie w stosunku do całkowitej ilości tych odpadów zawartych w odpadach komunalnych (%),
- ilość zestawów pojemników do segregacji (szt.),
- udział poszczególnych form użytkowania gruntu w stosunku do całkowitej powierzchni gminy (%),
- wskaźnik lesistości (%),
- liczba wyciętych/posadzonych drzew na terenie gminy (szt.),
- powierzchnia wyciętych/posadzonych krzewów na terenie gminy (m²),
- powierzchnia obszaru gminy objęta formami ochrony przyrody (%),
- liczba pomników przyrody w gminie (szt.),
- przyrost obiektów i terenów objętych prawną ochroną przyrody (szt., %),
- uciążliwość akustyczna drogi wojewódzkiej nr 560 na podstawie pomiarów zarządcy drogi lub WIOŚ (dB),
- liczba pojazdów korzystających z dróg (szt.) i ich przyrost (%),
- długość dróg gminnych (km) i zmodernizowanych dróg gminnych (km),
- długość ścieżek rowerowych (km),
- liczba miejsc parkingowych na obszarze gminy (w tym sezonowych obsługujących ruch turystyczny) (szt.),
- ilość stacji bazowych telefonii komórkowych (szt.),
- udział gospodarstw posiadających atesty ekologiczne w ogólnej liczbie gospodarstw (%),
- powierzchnia terenu zrehabilitowanego, zrekultywowanego (m²),
- ilość akcji ekologicznych (szt.),
- liczba wniosków złożonych do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o udzielenie pomocy finansowej (w tym o przyznanie promes dofinansowania).

Systematyczna kontrola stanu i funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej w gminie oraz rygorystyczne egzekwowanie wymogów prawnych w tym zakresie w znaczącym stopniu ograniczy oddziaływanie planowanego zagospodarowania na środowisko gruntowo-wodne oraz na tereny sąsiednie. Za monitoring poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialny jest przede wszystkim Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Dane z zakresu ochrony przyrody zapewniają Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska i Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych. Jednostkami wspomagającymi zapewniającymi informacje są m.in. urzędy wojewódzkie, starostwa powiatowe, zarządy dróg, instytucje związane z gospodarką wodną (m.in. RZGW, IMGW) i inne. Wyniki badań prowadzonych przez w/w instytucje są powszechnie dostępne w raportach przez nieopracowanych.

Dokonując analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub innych dostępnych źródeł należy pamiętać, że muszą się one odnosić do analizowanego obszaru – w tym przypadku granic gminy Gozdowo.

Ponadto zgodnie z art. 55 ust. 3. pkt. 5 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. z 2024 r., poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535) monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko zobowiązany jest prowadzić organ opracowujący projekt dokumentu – wójt gminy Gozdowo.

7. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

(art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. d ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku... – tekst jednolity Dz.U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535)

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie będzie skutkowała transgranicznym oddziaływaniem na środowisko w rozumieniu art. 104 i art. 105 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535) z uwagi na położenie analizowanego obszaru w środkowej części Polski, z dala od granic kraju.

IV. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

(art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. e ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku... – tekst jednolity Dz.U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535)

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535) dokument, jakim jest projekt planu ogólnego wymaga przeprowadzenia odrębnego postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach przeprowadzanej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko sporządza się prognozę oddziaływania na środowisko projektu ww. planu poprzedzoną uzgodnieniem jej zakresu i stopnia szczegółowości z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Warszawie i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Sierpcu, co do zakresu i stopienia jej szczegółowości oraz obwieszczeniem Wójta Gminy Gozdowo o możliwości składania wniosków do sporządzanej prognozy.

Obecnie politykę przestrzenną i kierunki zagospodarowania przestrzennego w obszarze gminy Gozdowo określa Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gozdowo zatwierdzone uchwałą Nr XXXII/214/2021 Rady Gminy Gozdowo z dnia 17 maja 2021 r., które nie jest aktem prawa miejscowego i które stanowi czwartą edycję tego dokumentu planistycznego.

Zgodnie z art. 67 ust. 4 ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023, poz. 1688) bez planu ogólnego po 30 czerwca 2026 r. (terminie ustalonym w ustawie z dnia 4 kwietnia 2025 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2025, poz. 527)) nie będzie możliwe uchwalenie nowego lub zmiany obowiązującego miejscowego planu ani wydania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Więc sporządzenie planu ogólnego jest, więc dla gminy konieczne.

Sporządzany obecnie plan ogólny gminy Gozdowo, do którego Rada Gminy Gozdowo przystąpiła uchwałą Nr VII/45/2024 z dnia 23 października 2024 r., po zatwierdzeniu będzie stanowić akt prawa miejscowego, który zastąpi dotychczasowe ww. Studium uikzp z 2021 r.

Należy wskazać, iż forma i zapis tego projektu planu ogólnego wynika wprost z wymagań ww. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i jest znacząca różna od obowiązującego Studium uikzp z 2021 r.

Niemniej jednak ustalenia dotyczące przeznaczenia poszczególnych terenów (poza ograniczeniem terenów przeznaczonych dla funkcji mieszkaniowej i wyznaczeniem pojedynczych nowych terenów o innym przeznaczeniu) oraz ich wpływ na środowisko pozostają zasadniczo aktualne zgodnie z polityką przestrzenną określoną w ww. Studium wprowadzając tylko nieznaczne ww. zmiany wynikające z konieczności dostosowania do obowiązujących przepisów lub stanu faktycznego zagospodarowania oraz planowanych zamierzeń artykułowanych w zgłoszonych wnioskach.

Ze względu na nieznaczący upływ czasu od sporządzenia Studium uikzp – 2021 r., treść prognozy oddziaływania na środowisko sporządzonej dla potrzeb ww. dokumentu, jest w zasadniczej mierze aktualna i została wykorzystana w niniejszym opracowaniu.

Niniejsza prognoza jest podzielona na trzy zasadnicze rozdziały, które dotyczą:

- informacji ogólnych na temat sporządzanego dokumentu, jego podstaw prawnych, przedmiotu i celu opracowania oraz materiałów wykorzystywanych przy sporządzaniu prognozy:
 - przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego gminy Gozdowo,
 - zgodnie z obowiązującymi przepisami, głównym celem niniejszego opracowania – prognozy – jest zaprezentowanie społeczeństwu i organom opiniującym ww. projekt, zagrożeń dla środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi, jakie mogą wynikać z realizacji projektu planu ogólnego,
 - celem prognozy jest rozpoznanie i ocena występujących elementów środowiska przyrodniczego, ocena skutków wpływu realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na poszczególne elementy środowiska oraz wskazanie metod ich zmniejszenia lub wykluczenia,
 - zastosowana w niniejszym opracowaniu metoda sporządzenia prognozy polegała na porównaniu funkcjonowania obszaru objętego opracowaniem pod względem ekologicznym w chwili obecnej, z funkcjonowaniem przewidywanym, jako skutek realizacji ustaleń projektu planu ogólnego,
 - niniejszą prognozę opracowano w oparciu o wymogi: ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535).

- analizy i oceny stanu istniejącego środowiska:

Przedstawiono istniejący stan środowiska uwzględniając położenie fizycznogeograficzne gminy, rzeźbę terenu, budowę geologiczną, surowce mineralne, warunki glebowe, warunki wodne (wody powierzchniowe i podziemne, zagrożenie powodziowe), warunki klimatyczne, szatę roślinną i świat zwierzęcy, walory krajo-
brazowe oraz powiązania przyrodnicze z otoczeniem. Uwzględniono istniejące obiekty środowiska objęte ochroną prawną, tj. pomniki przyrody, użytki ekologiczne.

Na tle uwarunkowań przedstawiono zagrożenia środowiska, w tym: jakość i źródła zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych, gleb, roślinności, klimat akustyczny gminy i promieniowanie elektromagnetyczne oraz potencjalne obiekty uciążliwe i nadzwyczajne zagrożenia środowiska. W prognozie uwzględniono również stan dziedzictwa kulturowego. Na terenie gminy Gozdowo, zlokalizowane jest tylko 7 obiektów o znacznych wartościach historycznych i kulturowych objętych ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Liczniej występują obiekty o znaczeniu regionalnym i lokalnym, które ze względu na swoje wartości kulturowe, zostały umieszczone w ewidencji prowadzonej przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz w Gminnej Ewidencji Zabytków. Ponadto

na terenie gminy Gozdowo zostało udokumentowanych ok. 199 stanowisk archeologicznych ujętych w ewidencji konserwatorskiej i datowanych na różne okresy dziejowe.

Na obszarze gminy Gozdowo występują 3 obiekty dobra kultury współczesnej

- Kamień „Pamiętaj o Korzeniach” w Gozdowie,
- Pomnik Pamięci Narodowej w Lelicach,
- Pomnik Pamięci Narodowej w Zbójnie.

– projektowanego zagospodarowania:

Generalnie zdecydowana większość terenów inwestycyjnych wyznaczona w projekcie planu ogólnego została już wyznaczona w obowiązujących dokumentach – miejscowych planach i obowiązującym Studium uikzp z 2021 r. Projekt planu ogólnego, poza częściowym zmniejszeniem powierzchni terenów mieszkaniowych, co wynika z konieczności dostosowania do wymogów aktualnie obowiązujących przepisów i odniesienia do prognozy demograficznej, adaptuje zdecydowaną większość przesądzeń wynikających z w/w dokumentów kształtujących przestrzeń gminy Gozdowo.

Zgodnie z polityką przestrzenną określoną w Studium uikzp z 2021 r. w strukturze gminy Gozdowo wyróżniono dwie strefy funkcjonalne: otwartą i zainwestowania. Strefy te na terenie gminy Gozdowo wzajemnie się przeplatają. W ramach ich stref wydzielono tereny funkcjonalne.

- Strefa zainwestowania - przewiduje się w niej utrzymanie istniejącej i rozwój nowej zabudowy i innych inwestycji, tworzą ją obszary koncentracji osadnictwa wraz z terenami niezbędnej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Wydzielona została w oparciu o wiodącą funkcję pełnioną przez dany obszar oraz stopień jego oddziaływania na środowisko.

Na jej obszarze wydzielono 11 następujących terenów funkcjonalnych:

- Tereny wielofunkcyjne zabudowy mieszkaniowo-usługowej, dotyczące obszarów istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej i usługowej położone w miejscowościach Gozdowo i Lelice,
- Tereny wielofunkcyjne o dominującym udziale zabudowy zagrodowej, obejmujące obszary istniejącej i planowanej zabudowy zagrodowej lub usługowej,
- Tereny zabudowy zagrodowej, dotyczące rozproszonych obszarów istniejących zabudowy zagrodowej,
- Tereny zabudowy rekreacyjnej i turystycznej, obejmujące obszary istniejącej i planowej zabudowy rekreacji indywidualnej oraz usług turystyki,
- Tereny wydzielonych usług publicznych, dotyczące obszarów istniejących i planowanych wydzielonych usług publicznych z zakresu oświaty, kultury, zdrowia, sportu i rekreacji, bezpieczeństwa, opieki, a także dodatkowo, ze względu na tradycje chrześcijańskie mieszkańców – kultu religijnego, tereny tego typu usytuowane są w Gozdowie, Lelicach, Ostrowach, Bonisławiu, Kurowie i Kolczynie,
- Tereny aktywności gospodarczej, obejmujące obszary istniejącej i planowanej aktywności gospodarczej położone w Gozdowie i Lelicach oraz tereny istniejącej i planowanej zabudowy wielkotowarowych gospodarstw rolnych w Bonisławiu, Zakrzewku, Kozicach Smorzewo, Rempinie i Zbójnie,

- Tereny infrastruktury technicznej, dotyczące wybranych obszarów istniejących i planowanych urządzeń lub obiektów infrastruktury technicznej, tereny te rozproszone są na obszarze całej gminy Gozdowo,
- Tereny komunikacji, obejmują istniejący i projektowany układ komunikacyjny różnych klas,
- Tereny cmentarzy, dotyczące obszarów istniejących i planowanych powiększeń cmentarzy, są to czynne cmentarze w Gozdowie, Bonisławiu i Kurowie,
- Tereny zieleni urządzonej, obejmują obszary zieleni parkowej, pozostałości czytelnych historycznych założeń parkowych wraz z zabudową towarzyszącą, o wartościach kulturowych. Położone są w Gozdowie, Kolczynie, Dzięgielewie i Lelicach. Tereny te objęte są ochroną Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Sposób ich zagospodarowania wynika z zasad ochrony wartości zabytkowych i kulturowych z zakazem zmniejszania powierzchni parku. Na jej obszarze dopuszcza się odtwarzanie zabudowy, a także budowę niezbędnej infrastruktury, na zasadach określonych przepisach odrębnych,
- Tereny eksploatacji surowców, obejmują obszary, na których pozyskiwane są lub mogą być kruszywa, głównie piasek oraz żwir. Wyznaczono je w miejscowościach: Ostrowy, Wilkowo, Zbójno, Kozice Smorzewo, Węgrzynowo, Bonisław. Podstawowym przeznaczeniem tych terenów jest eksploatacja surowców, po spełnieniu wymogów przewidzianych w przepisach odrębnych. Wszystkie tereny PG znajdują się poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody.
- Strefa otwarta - przewiduje się w niej utrzymanie dotychczasowego przeznaczenia terenów związanego z produkcją rolniczą i leśną, obszary wód i nieużytków, w tym cenne przyrodniczo. Ponadto utrzymuje się istniejącą zabudowę zagrodową położoną w obrębie strefy otwartej. Jej podstawowym założeniem kształtowania obszarów otwartych jest dążenie do stworzenia powiązanego funkcjonalnie i strukturalnie układu wewnętrznych i zewnętrznych powiązań przyrodniczych gminy. Celem wszelkich zabiegów powinno być utrzymanie ciągłości strukturalnej i funkcjonalnej istniejących powiązań ekologicznych, zachowanie ich potencjału biologicznego, ograniczenie działań mogących zmienić warunki siedliskowe.

Na jej obszarze wydzielono 4 następujące tereny funkcjonalne:

- Tereny rolne, obejmują zwarte obszary głównie użytkowane rolniczo, położone są na całym obszarze gminy, podstawową funkcją tych terenów jest produkcja rolnicza, natomiast podstawowym przeznaczeniem jest użytkowanie pod uprawy polowe, łąki i pastwiska,
- Tereny obniżeń dolinnych, dotyczące obszarów położonych obniżeniach dolinnych oraz obniżeniach bezodpływowych, zawierają się wśród nich zwarte niewielkie kompleksy leśne, łąki, pastwiska, a także niewielkie enklawy gruntów orných,
- Tereny wód, obejmują tereny wód powierzchniowych rzeki Sierpienicy i Wierzbicy oraz pozostałych cieków. Ich zagospodarowanie może polegać na powszechnym, zwykłym lub szczególnym korzystaniu z wód, z uwzględnieniem ograniczeń tj. obszary szczególnie zagrożone powodzią,
- Tereny lasów, obejmują zwarte i rozproszone obszary leśne, zawierają się w nich także obszary szczególnie predysponowane do zalesień, występują na terenie całej gminy Gozdowo.

Ww. strefy uwzględniają założenie, że przestrzenny i gospodarczy rozwój gminy powinien następować w sposób zrównoważony w dużym poszanowaniu zasobów i stanu środowiska.

Wskazane powyżej podstawowe strefy funkcjonalno – przestrzenne gminy Gozdowo stanowiły główną podstawę dla ustalenia stref planistycznych w planie ogólnym.

W planie ogólnym w obszarze gminy Gozdowo ustalono następujące strefy planistyczne:

- **SW** – strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, zlokalizowana w miejscowościach Lelice, Gozdowo i Rempin,
- **SJ** – strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, zespoły zabudowy jednorodzinnej z towarzyszącymi usługami zlokalizowane w formie zespołów, ciągów zabudowy lub rozproszonych istniejących siedlisk zlokalizowanych we wszystkich obrębach,
- **SZ** – strefę wielofunkcyjną z zabudową zagrodową w formie zespołów, ciągów zabudowy lub rozproszonych istniejących siedlisk zlokalizowanych we wszystkich obrębach ewidencyjnych,
- **SU** – strefę usługową, zlokalizowaną głównie w miejscowościach: Gozdowo, Lelice i Bonisław, ale także w obrębach Ostrowy, Kozice Smorzewo, Kurówko, Rękawczyn, Kolczyn, Łysakowo, Rogienice i Zbójno,
- **SP** – strefę gospodarczą, obejmującą istniejące i planowane pojedyncze tereny działalności gospodarczej w obrębach ewidencyjnych: Ostrowy, Kozice Smorzewo, Węgrzynowo, Gozdowo, Zbójno, Lelice i Bonisław,
- **SR** – strefę produkcji rolniczej, obejmującą tereny produkcji w gospodarstwach rolnych towarzyszące głównie zabudowie zagrodowej zlokalizowane prawie we wszystkich obrębach ewidencyjnych,
- **SI** – strefę infrastrukturalną, obejmującą tereny związane m.in. z obsługą techniczną gminy – ujęcia wód w obrębach ewidencyjnych Gozdowo i Lelice,
- **SN** – strefę zieleni i rekreacji, obejmującą tereny zieleni urządzonej, zieleni parkowej, pozostałości czytelnich historycznych założeń parkowych wraz z zabudową towarzyszącą, o wartościach kulturowych w obrębach ewidencyjnych Gozdowo, Kolczyn, Dzięgielewo i Lelice oraz tereny w obrębach ewidencyjnych: Lisewo Duże, Antoniewo, Głuchowo, Rękawczyn, Rempin, Czachorowo, Rycharcice, Kowalewo Boguszyce, Kowalewo Podborne, Rogienice, Miodusy i Cetlin,
- **SC** – strefę cmentarzy, obejmującą istniejące cmentarze w miejscowościach: Kurowo, Gozdowo i Bonisław,
- **SG** – strefę górnictwa, obejmującą istniejące i planowane obszary i tereny górnicze w obrębach ewidencyjnych: Ostrowy, Wilkowo, Kozice Smorzewo, Węgrzynowo, Zbójno i Kolonia Przybyszewo,
- **SO** – strefę otwartą, obejmującą tereny rolnictwa z zakazem zabudowy oraz z dopuszczonymi istniejącymi elektrowniami wiatrowymi i elektrowniami słonecznymi oraz tereny związane z uwarunkowaniami przyrodniczymi i zachowaniem walorów przyrodniczych, przede wszystkim tereny przyległe do rzek i cieków wodnych, lasy i zadrzewienia, łąki i pastwiska, zbiorniki wodne,

- **SK** – strefę komunikacyjną, obejmującą drogi główne – droga wojewódzka nr 560 relacji Brodnica – Bielsk, droga powiatowa nr 5201W relacji Płock – Żagoty – Bonisław i drogi zbiorcze i parkingi oraz teren kolejowy – linie kolejową nr 33 relacji Kutno – Brodnica.
- potencjalnych skutków dla środowiska przyrodniczego ustaleń projektowanego zagospodarowania:
 - na skutek realizacji ustaleń projektu planu ogólnego nieznacznie zwiększy się emisja gazów i pyłów do powietrza, wzrost zanieczyszczenia powietrza będzie uzależniony od postępu urbanizacji i rodzaju stosowanych paliw grzewczych,
 - w ramach obszaru objętego projektem planu ogólnego będą wytwarzane odpady związane z pobytem ludzi, odpady związane z eksploatacją obiektów, odpady związane z funkcjonowaniem ewentualnej działalności usługowej,
 - rodzaj i poziom hałasu jest nierozzerwalnie związany z rozwojem urbanizacji, największa uciążliwość akustyczna będzie nadal związana z istniejącą drogą wojewódzką nr 560 oraz terenem kolejowym, zwiększy się również uciążliwość związana z większym ruchem komunikacyjnym związanym z rozwojem terenów wskazanych do zabudowy,
 - ruch komunikacyjny będzie miał wpływ na immisję zanieczyszczeń produktów spalania paliw na tereny położone w ich bezpośrednim sąsiedztwie, na obszarze gminy nie przewiduje się lokalizacji obiektów, których funkcjonowanie mogłoby przy respektowaniu przepisów powodować zanieczyszczenie gleby lub ziemi,
 - w związku z wykopami pod fundamenty nastąpi naruszanie wierzchniej warstwy gleby; lokalizacja zabudowy na obszarze objętym opracowaniem wpłynie, zatem na naturalne ukształtowanie terenu, nie naruszając hipsometrii,
 - projektowane zagospodarowanie może wiązać się z emisją pól elektromagnetycznych – istniejące i nowe odcinki sieci elektroenergetycznych, urządzenia fotowoltaiczne,
 - realizacja ustaleń projektu planu ogólnego może wpłynąć na stan powierzchni ziemi i gleby – wyrównywanie terenów związane z pracami budowlanymi, wykopy fundamentowe pod nowymi budynkami i ciągami komunikacyjnymi, proces unieczynnienia gleb – są procesami nieodłącznie związanym z uruchamianiem nowych inwestycji,
 - realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie powinna wpłynąć na stan wód powierzchniowych i podziemnych, jak również na klimat,
 - przekształcenie terenów dziś otwartych, użytkowanych rolniczo na tereny zabudowane może wpłynąć negatywnie na szatę roślinną oraz zwierzęta na nich bytujące – np. zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, zabudowa, powstawanie ogrodzeń, skomunikowanie obszaru,
 - projektowane zagospodarowanie wpłynie na istniejące na danym obszarze ekosystemy i otaczający krajobraz – tereny otwarte zostaną częściowo zabudowane, dotyczy to głównie agrocenoz o średnich i słabych walorach agroekologicznych,

- możliwości ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko należy upatrywać w nakłanianiu inwestorów przez władze gminy do restrykcyjnego stosowania się do ustaleń wynikających z obowiązujących dokumentów planistycznych oraz przepisów ochrony środowiska oraz obligatoryjnego wprowadzania kolejnych ustaleń proekologicznych do miejscowych planów stanowiących uszczegółwienie ustaleń planu ogólnego.

W projekcie planu ogólnego utrzymano zrównoważony kierunek rozwoju przestrzennego gminy w okresie najbliższym, w perspektywie, jak również w okresie kierunkowym.

Planowane zmiany zagospodarowania, w zdecydowanej większości ustalone w dotychczasowym Studium uikzp, nie wpłyną znacząco na stan środowiska. Wystąpi szereg czynników, które w różnym stopniu: bezpośrednim, pośrednim, wtórnym, skumulowanym, krótko-, średnio- i długoterminowym, stałym i chwilowym, pozytywnym i negatywnym oddziaływać będą na poszczególne elementy środowiska. Wpływ na zmiany zachodzące w środowisku będą miały inwestycje: rozbudowa zabudowy usługowej, produkcyjnej, magazynowej, składowej.

Należy jednak wskazać, że na znacznej powierzchni gminy zachowuje się dotychczasowe rolnicze użytkowanie, co przyczyni się do zapewnienia trwałości procesów przyrodniczych na obszarze zainwestowania gminnego oraz zapewni odpowiednie warunki klimatyczne i system przewietrzania.

Realizacja projektu planu ogólnego wiąże się z efektami gospodarczymi oraz ich skutkami powodowanymi w środowisku, powinna, więc odbywać się w sposób ograniczający lub zapobiegający negatywnym skutkom planowanego rozwoju gminy na środowisko.

Inwestycje, szczególnie przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko (np. obejmujące wykorzystanie odnawialnych źródeł energii farmy fotowoltaiczne), powinny zostać zrealizowane przy zastosowaniu wszelkich norm i obostrzeń zawartych w obowiązujących przepisach, tak, aby ich oddziaływanie na środowisko przyrodnicze oraz na najbliższe sąsiedztwo było jak najmniejsze.

Oświadczenie

w trybie art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940, z 2025 r. poz. 1535)

Oświadczam, iż jako osoba kierująca zespołem sporządzającym prognozę oddziaływania na środowisko sporządzoną dla projektu planu ogólnego gminy Gozdowo spełniam wymogi wynikające z art. 74a ust. 2 pkt. 2. Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

dr inż. arch. Danuta Mirowska-Walas